

DIRVA

Nr. 14

Vasario-February 3, 1960

Cleveland, Ohio

IŠ LIETUVOS ATSKRIDO DVI POROS JAUNUOLIŲ

Didelis įvykis Leonų ir Trečiokų giminėse

NEW YORKAS, sausio 28 d. - Skandinavų ir prancūzų keleiviniai lėktuvai anksčiau ketvirtadienio rytą atnešė po dvejetą jaunuolių, vos prieš kelias dienas dar buvusių Lietuvoje. Tai Regina Leonavičiūtė (20 m. amžiaus) su broliu Tomu Leonavičium (17 m.), pagal tėvų su-lietuvintą pavardę būsimi Leonaitė ir Leonas; ir Nijolė Trečiokaitė (17 m.) su broliu Edmundu Trečiuoku (15 m.), Andriaus Trečioko (Albino S. Trečioko brolio) dukte ir sūnus.

Pirmųjų dviejų atvykimas, pereiną vasarą išprašytas iš paties Chruščiovo ir dėl to visoje Amerikoje labai išgarsintas, buvo ir dabar spaudos bei televizijos reporterių dėmesio centre. Jaunieji Leonai neišvengiamai turėjo pergyventi tipiską pagarsėjusiems žmonėms tenkantį sutikimą: naivūs ir neesminiai reporterių klausimai, į kuriuos paprastai nėra ko atsakyti, banaliai "surežisuotas" fotografavimas ir nemažiau banalus filmavimas kino kronikai bei televizijai. Deja, didžiosios spaudos atstovai yra įsitikinę, kad jie tuo parodo aukščiausią viešo informavimo meną ir tokio tipo ceremonijos esti neišvengiamos.

Trečiokų atvykimas, įvykęs be Chruščiovo tiesioginio dalyvavimo, spaudos atstovams neatrodė toks įdomus. Jie tačiau susidomėjo juo, kai atvykusieji nepasirodė šlapus užtvaros vandeną, kitą, trečią, ketvirtą... Susidomėjo, pamatę atvykusiųjų tėvą Andrių Trečioką ir dėdę Kazį Trečioką nebekantriai laukiančius ir vis negalinčius net susisiekti su atvykusiais. Laikraštininkai per tą laiką jau patyrė, kad atvykusio sūnaus Trečiokas niekad nėra matęs, nes jam su Lietuva atsiskiriant sūnus dar nebuvo gimęs. Jie patyrė, kad tie vaikai buvo likę Lietuvoje su motina, kuri prieš dvejus metus mirė, ir tik po to dabar Kearny, New Jersey gyvenąs tėvas sugebėjo išsireikalausiti ten likusius našlaičius.

Susidomėjo laikraštininkai, kodėl sunkiai iš anapus uždangos išleistus jaunuolius ir šioj pusėj sunkiai priima. Pasirodė, kad kilo neaiškumų dėl Nijolės sveikatos ir prasidėjo reikalo aiškinimasis tarp įstaigų New Yorke ir Washingtonė...

Su Regina ir Tomu, po jiems sunkokai tesuprantamų ceremonijų su spaudos atstovų būriu, einame į kitą patalpą, iš kurios jie turi patekti į Chicagą skrendantį lėktuvą.

- Čia, štai tos durys, kur pačios atsidaro, apie kurias Zi-

manas Tiesoj rašė. Ar skaitėt?

- Nnnee...

- O žinot, kas toks Zimanas?

- Nnnee... Neteko girdėti...

- Tai kaip gi taip: juk tai Tiesos redaktorius! Argi neskaitėt Tiesos...

- Tai... Labai retai...

- O kokius laikraščius jūs daugiausia skaitydavot? Komjaunimo Tiesą? Jaunimo Gretas? Švyturį?

- O taip, žurnalus kartais vartydavom...

- O ar neskaitėt Komjaunimo Tiesoj Laurinčiuko straipsnių, kur jis rašė apie Vienos festivalį ir rašė apie savo susitikimą su tokiu Valaičiu, tai štai su šituo Valaičiu, kuris jus čia dabar fotografavo?

- Laurinčiukas laikė paskaitą apie festivalį, tai buvau. Bet apie susitikimus su lietuviais tai nieko nesakė. Ką rašė, neteko skaityti.

Taip kalba Regina, bibliotekininkų technikum studentė. Kaip su kandidate į bibliotekininkes, užkliūvam už knygų ir rašytojų: kokios knygos daugiausia skaitomos, koki rašytojai populiariausi?

- O, knygų labai mažai skaičiau. Tai yra, naujosios literatūros. Daugiausia mėgstami yra užsienio autoriai, kurie išversti lietuviškai. Daugiausia pasisekimo turi Žiulvernas (Jules Verne), Dickensas, dar Dreiseris...

- O dar daugiau mėgstamą geltonojį spaudą, - įsiterpia Tomas, vidurinės mokyklos moksleivis.

- Kaip tai geltonoji? Ką jūs vadinatė geltonąja spaudą?

- O ta, kur seniau, prieš karą spausdinta. Tą tai ir kaimo skaito.

- O kas iš rašytojų dabar populiariausias?

-... Turbūt nėra labai populiarių... - kiek pagalvojusi sako Regina. - Gal Marcinkevičius...

- O kaip romanas "Studentai"? Skaitėt?

- Tą tai skaičiau. Pradžioje visi griebė. Bet paskui labai sukritikavo, tai dabar apie jį jau ir nekalba.

- O kodėl sukritikavo?

- Tai, turbūt, komjaunimas labai užsigavo, kad parašyta, kaip studentai bonkas surinkę parduvinėja, ir daug kitokių dalykų... Žinoma, ten parašyta tikra teisybė, viskas teisiybė, bet sukritikavo...

- Gerai, sakot knygų neperdaug skaito, laikraščių neskaito, bet kodėl vis dėlto daug spausdina? Juk Tiesa, sako, jau artėja prie ketvirčio milijono skaitytojų.

- A, prenumeruoja tai daug. Reikia popierio turėti. Bet skaityti, tai nežinau, ar daug kas skai-

to. Pasiziūri ir gana. Tiesa, kai Chruščiovas važinėja, ar taip kas nors politikoj atsitinka, tai tada žmonės klausia, ką sako užsienio radijas ir žiūri, kaip rašo laikraščiai. O mūsų mokykloj visada esti "politgramota". Vienas iš eilės turi atpasakoti ir paaiškinti vidaus ir užsienio politikos įvykius. Tai kai ateina eilė kalbėti, tą dieną tai jau reikia perbėgti akimis per laikraščius.

- Tai, sakot, klausio užsienio radijo? Nesivaržo?

- Dabar klausio, daug klausio. Galima sakyti, kas tik turi aparatą, tas ir klausio užsienio.

- Ar girdi ir lietuviškai?

- Girdi. Mes patys girdėjom, kaip Amerikos Balsas pranešė, kad mūsų tėveliai su Chruščiovu kalbėjo ir kad mus pažadėjo išleisti.

- Ar Vilniaus radijas ir spauda nieko nerašė apie tą dalyką.

- Ne, visiškai nieko. Bet žmonės iš užsienio radio sužinojo apie mūsų išvažiavimą. Prieš išvažiuojant, mane Vilniuje ap-lankė daug žmonių, net ir nepažįstamų, nežinau, iš kur jie ir mano adresą sužinojo. Aplankė atsiveikinti, perduoti linkėjimų jų giminėms ar pažįstamiems, jeigu sutiksiu...

(Nukelta į 2 psl.)

ALŽIRO SUKILĖLIAI PASIDAVĖ

De Gaulle reikalauja padidinti jo galią.

Aštuonias dienas trukęs Alžiro europiečių sukilimas prieš Prancūzijos vyriausybę baigėsi be šūvio, sukilėliams pasidavus.

Vienas sukilimo vadas, 28 m. amžiaus Prancūzijos Tautinės Asamblėjos deputatas Pierre Lagailarde sumintas ir lėktuvu nugabentas į Paryžių, kur patalpintas Santė kalėjime - tame pačiame, kur anksčiau buvo kalinamas Ben Bella, Alžiro musulmonų nacionalistų vadas.

Antrasis sukilėlių vadas Joseph Ortiz, lokalinio rastištinio sąjūdžio lyderis, paspruko nuo barikadų ir pasislėpė. Apie trečiąjį, Robert Martel, neturima jokių žinių. Yra paskelbti įsakymai juos areštuoti.

Sukilėlių garbei išsaugoti išdirbta speciali formulė. Armija jiems leido įsijungti į svetimųšalių legiono pirmąjį parašiutininkų pulką.

Bostono tautinių šokių grupė, vadovaujama Onos Ivaškienės, kuri Vasario 16 minėjime Bostone išpildys "Aštuonytį". Ši grupė jau 22 metai linksmina lietuvius ir dažnai garsina Lietuvos vardą amerikiečių tarpe, pasirodydama televizijoje bei tarptautiniuose festivaliuose.

Incidentai Izraelio - Sirijos pasieniuose

Jungtinės Tautos nutraukė 4 valandas trukusias kautynes, bet pastebėtas naujas arabų kariuomenės telkimas.

Arabų kariuomenės daliniai, kaip pranešė Vid. Rytų žinių Agentūra, įžengė į Sinajaus pusiasalį ir per dykumą slenka link Izraelio sienų. Izraelio kariuomenė paskelbta parengties būklė, nes ginkluoti sirijiečiai atstatą pozicijas, kurias diena anksčiau Izraelio

daliniai išsprogdino ginčijamoje demilitarizuotoje zonoje.

Ginkluoti susirėmimai tarp Izraelio ir arabų pradėjo praeitą savaitę, bet didžiausios kautynės nuo 1956 m. Suezio krizės išsivystė prie Tawafiko miestelio praeitą pirmadienį. Izraelis paskelbė, kad jo trys kareiviai žuvo ir 7 sužeisti. Sirijos nuostoliai esą žymiai didesni. Izraelis taip pat paskelbė, kad į jo rankas pakliuvo sovietinės gamybos ginklų. Kautynės po 4 valandų nutraukė Jungtinių Tautų komisijos pareigūnai.

Kautynės prasidėjo, kai Izraelio kariuomenė, savo artilerijos priedanga įslinko į Tawafiko miestelį ir pradėjo sprogdinti jo pastatus. Miestelis jau 12 metų, nuo žydų-arabų karo pradžios, yra negyvenamas.

Izraelis nusiskundžia, kad miestelį arabai naudoja kariniams reikalsams. "Jungt. Tautų stebėtojas mes pasiuntė 750 skundų apie arabų agresijos veiksmus, įvykdytus iš tos vietos", pareiškė Izraelio vyriausybės kalbėtojas.

Jo žodžiais, Izraelis turįs

įrodymų, kad asmenys, pasuktinėmis dienomis pasirodę demilitarizuotoje zonoje, kaip einą arti žemės ūkininkai, iš tikrųjų buvę Sirijos kariuomenės kareiviai. Prie miestelio pastatų esą rasta daug arabų karinių uniformų drauge su civiliniais drabužiais.

Izraelio premjeras Ben Gurion pareiškė parlamente, kad jokių atvejų jo kraštas neleis Sirijos armijai maišytis demilitarizuotoje zonoje. "Mes pripažįstame teisę arabų žemdirbiams demilitarizuotoje zonoje dirbti savo laukus, bet nepripažinsime teisės Sirijos kariuomenei kištis į tuos plotus, kuriuos mes laikome savą teritoriją", pabrėžė jis. Izraelis galbūt būsiąs vėl priverstas panaudoti jėgą sirijiečiams iš tų plotų išvyti.

Oro kautynės tarp Izraelio Mystere ir Sirijos MIGų tą pačią dieną įvyko šiaurėje. Izraelis skelbia, kad virš Metulos vietovės buvo pastebėti 4 MIGai ir jie po trumpo susišaudymo išvyti į Sirijos teritoriją. Siria skelbia, kad viena Izraelio lėktuvų tikrai numušusi, o antrasis galbūt taip pat buvęs pašautas.

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

• Komunistų partijų vadai iš visų Varšuvos paktui priklausančių kraštų susirinko Maskvoje, kaip oficialiai skelbiama, žemės ūkio konferencijai. Taip pat atvyko stebėtojai komunistinių Azijos kraštų atstovai. Tikima, kad tikroji konferencijos tema bus ne žemės ūkio klausimai, bet pasitarimai dėl artėjančios Rytų-Vakarų viršūnių konferencijos.

• JAV žvalgybos sluoksnių skaičiavimu, Sovietija 1961 metais turėsianti 150 tarpkontinentinių balistinių raketų. Jei tie skaičiavimai teisingi, Sovietija turės tris kartus daugiau minėtų raketų, negu Jungt. Amerikos Valstybės.

• Britanija nutarė šiais metais padidinti savo išlaidas kariniams reikalsams daugiau negu trečdaliu bilijono dolerių. Praeitais metais jos siekė 4.3 bal. dol.

• Japonijos vyriausybė perdavė parlamentui ratifi-

kuoti sausio 19 d. pasirašytą JAV-Japonijos savitarpinės pagalbos sutartį.

• Britų užsienių reik. ministeris Selwyn Lloyd pareiškė žemumose Rūmuose, kad derybose dėl Kipro nepriklausomybės Britanijos vyriausybė darsius visas galimas nuolaidas, tačiau tolimesnis salos nepriklausomybės paskelbimo atidėliojimas jau būtų pavojingas.

• Kuboje ši savaitgalį atidaro sovietinė paroda, kurios atidaryti atvyks Sovietijos vicepremjeras Anastazijus Mikojanas.

• Lenkijai JAV vyriausybė nutarė parduoti papildomą grūdų siuntą už 40 mil. dol. Tuo būdu JAV nuo praeito birželio Lenkijai bus pardavusi grūdų už 101 mil. dol. JAV valstybės departamentas tebetiki, kad Gomuškai pasiseks išlaikyti reliatyvų nepriklausomumą nuo Maskvos, ir dėlto esą verta jo pastangas paremti.

KAIRĖJE: Tomas ir Regina Leonai, Chicagos aerodrome apsupti būrio lietuvių ir amerikiečių laikraštininkų.

E. Šulaičio nuotrauka

KANČIŲ KELIAS, KURIO TIKSLAS TAUTŲ IŠNAIKINIMAS

1920 vasario 2 Estija ir Sovietija Dorpate pasirašė taikos sutartį, kuria buvo baigtas dvejus metus trukęs karas (1918-20). Antrajame sutarties punkte Sovietija pagal tautų apsprendimo teisę pripažino Estijos "besąlyginį nepriklausomumą ir savarankiškumą, savo noru visiems laikams atsisakydama suvereniteto teisių, kurias kada nors Rusija turėjo į estų tautą ir teritoriją". Estų tautai ir jos apgyventam kraštui neturėjo būti "kečiam joki išpareigojimai dėl buvusios priklausomybės Rusijos valstybei".

Prieš 40 metų Sovietų Sąjunga pripažino Estijos nepriklausomybę "visiems laikams"

bės Rusijos valstybei".

Sovietija, pasirašydama sutartį su Estija, buvo labai sunkioje būklėje: viduje siautė pilietinis karas, pasieniuose kovojo suomiai, estai, latviai, lietuviai, lenkai ir Kaukazo tautos dėl savo laisvės ir savarankiškumo. Tarptautiniuose santykiuose dėl caro vyriausybės slaptųjų sutarčių pasiskelbimo, caro skolų anula-

vimo ir pasaulinės revoliucijos nukreiptos politikos jie buvo visiškai izoliuoti. Siekdama atsikvėpimo pauzės, Sovietija pradėjo su variniais savo kaimynais pasirašinėti taikos sutartis: su Estija (1920. II. 2), Lietuva (1920. VI. 12), Latvija (1920. VIII. 11), Suomija (1920. X. 14), Lenkija (1921. III. 18). Bet toliau rytuose — esančios ir savo

pačių likimui paliktos Kaukazo tautos buvo nugalėtos ir pavergtos.

Sovietai niekada negalvojo savo pasirašytųjų taikos sutarčių respektuoti. Jau pats Leninas, nors ir pripažino Dorpato sutarties laikiną reikalingumą, jį viešai atmetė, remdamasis Petro I žodžiais apie "lango į Vakarų Europą" pralaužimą. Maskvos inspiruotas, finansuotas ir slapta Estijon išmugeliuotų agentų organizuotas bolševikų pučas (1924. XII. 1) žlugo jau pačioje pradžioje, iš Estijos gyventojų pusės neparodžius nė mažiausio pritirimo, bet jis drauge atskleidė Kremliaus užsienio politikos tikslus Pabaltijy.

Tą pačią kryptį parodė ir 1936 m. gruodį vieno artimiausių Stalino bendradarbio Ždanovo nukreipta Pabaltijo adresu kalba, kurioje jis iš naujo atskleidė Maskvos norus, jei prireiktų, ir raudonosios armijos pagalba "praplauti langes į Europą". Molotovas 1939. IX. 23 dar aiškiau tai pasakė į Maskvą išsautam Estijos užs. reik. ministeriui Selteriui: "Sovietijos vyriausybė negalvoja ir niekada rimtai negalvojo pasitenkinti būkle prie Baltijos jūros; 1919 metais ji buvo priversta pasitenkinti tokiomis pozicijomis. Bet dabar ji yra pakankamai stipri padėčiai revizuoti... Jei Estija bandytų priešintis raudonosios armijos ir laivyno bazių reikalavimams, Sovietija jaustųsi priversta savo norus įgyvendinti jėga" (K. Selter, "Sovietų politika ir Pabaltijys").

Netrukus neužteko ir bazių, ir 1940 m. vidury Sovietija sulaužė vos tik prieš pusmetį su Pabaltijo valstybėmis pasirašytas sutartis, o taip pat taikos sutartis, kuriose visiems laikams atsisakė pretenzijų į tuos kraštus. Oficialioji priežastis tams sutartims laužyti buvo tariamas Estijos, Latvijos ir Lietuvos slaptos sutarties prieš Sovietiją pasirašymas. Stalinas, paskelbdamas tai nustebusiam pasauliui, ir nesitėkėjo, kad Vakarai jau tikės. Tačiau jis jautė, kad tuometinėje karo būklėje Vakarai vis tiek nesiims jokių žygių.

Rusija, kaip vienas pašaipus rašytojas tiksliai pasakė, išaugo dėl "piktavališkų kaimynų", kurie visais laikais norėję ją "užpulti ir sunaikinti". Lenino ir kitų anuometinių bolševikų vadų lūpmis iškilmingai atsisakiusi aneksijų politikos, ji per 40 metų užgrobė milijoną kvadratinį kilometrų, jų tarpe Estiją ir kitus Pabaltijo kraštus. Tai būtų netiek tragiška, jei su okupacijomis nebūtų prasidėjęs tautų kančių kelias, kurio galutinis tikslas yra mažų, taikų mylinčių tautų išnaikinimas.

Kai beraščiai balsuoja...

• Keraloje, Indijos provincijoje, po atkaklios ir audringos priešrinkimų nės kovos, balsavimui praeitą sekmadienį praėjo gana ramiai, ir juose dalyvavo per 80% turinčių teisę balsuoti. Keralą nuo 1957 m. pavasario iki praeito birželio valdė komunistai, bet Indijos prezidentas Prasad paleido vyriausybę, konstatavęs galios piktnaudžiavimą. Dabariniuose rinkimuose dalyvavo trijų partijų blokas prieš komunistų partiją. Beraščiams balsavimo lapeliuose, šalia kandidatų pavardžių, buvo nurodyti simboliai:

Iš Lietuvos atvykę Tomas (kairėje) ir Regina Leonai savo tėvų tarpe jų namuose, Chicagoje.
E. Šulaičio nuotrauka

IŠ LIETUVOS ATSKRIDO...

(Atkelta iš 1 psl.)

- O nebuvo tokių, kurie gal kalbino nevažiuoti? Čia, Amerikoje, buvo gandy, kad Regina nevažiuos, kad turi sužadėtinį ir nenori palikti...

- Keista, tokių gandy buvo ir Lietuvoje. Daugelis mane klausė, ar teisybė, kad atsisakiau važiuoti. Bet valdininkai neatkalbėjo. Kai dokumentus išdavė, tai, galima sakyti, visiškai nesikalbėjo. Tik atidavė ir baigta.

- Ar lietuviškai iš užsienio klausio tik Amerikos Balso, ar ir iš kitur? Pavyzdžiui, ar girdi iš Madrido?

- Amerikos Balsas gana gerai žinomas, Sako, kad kartais girdi iš Vatikano. Apie kitus nežinau.

- Vienas man sakė, - įsiterpė Tomas, - girdėjęs iš Madrido, bet tik vieną kartą, ir daugiau nebeįgavęs.

- Ar neteko skaityti lietuviškų laikraščių iš užsienio?

- Teko. Gavau kelis kartus paskaityti Laisvę.

- O, Laisvę! Ar buvo įdomu?

- Labai įdomu. Visokių žinių apie Ameriką.

- O iš kur tą laikraštį gavai?

- Šeimnininkas, kur nuomojau kambarį, dirba prezidentume. Jis gauna visokių laikraščių, žurnalių, taip pat iš Vokietijos, Lenkijos...

- Kokiam prezidentume, ar pas Paleckį, Janonio 4?

- Taip, tenai. Rodos, buhalterio.

- O teatras Vilniuje ar nuėdava? Koki aktorai dabar tenai populiariausi?

- Operoj dabar ypač pagarsėjo Virgilijus Noreika.

- Ar ne Adamkevičius?

- Ne, apie Adamkevičių nelabai... Noreiką labiausiai mėgsta.

O iš moterų turbūt Čudakova?

- Čudakova juk lietuaitė, ne rusė, ar ne?

- Lietuaitė, vardas Elena, tik ištėjęs už ruso. Pagal tėvus nežinau jos pavardės.

- O apie Kiprą Petrauską girdėjot?

- Na, jį tai jau labai gyrė.

- O peikiant negirdėjot?

- Ne, negirdėjau.

- O dramoj kas populiariausias?

- Dabar labai iškilo Chadaravičius.

- Jaunasis, mirusio aktorius sūnus?

- Taip. Ir jo motina dar yra teatre, tarp žymesniųjų.

- O kaip apie poetus, iš vyresniųjų. Pavyzdžiui, kaip Tilytis, Venclova?

- Jų tai, regis, niekas nemėgsta. Apie Tilytį tai susirinkimuose girdėjau keliant klausimą, kodėl jis apsilėjo, kodėl nieko nebeparašo.

- O kaip apie poetas, iš vyresniųjų. Pavyzdžiui, kaip Tilytis, Venclova?

- Jų tai, regis, niekas nemėgsta. Apie Tilytį tai susirinkimuose girdėjau keliant klausimą, kodėl jis apsilėjo, kodėl nieko nebeparašo.

- O kaip apie poetas, iš vyresniųjų. Pavyzdžiui, kaip Tilytis, Venclova?

- Jų tai, regis, niekas nemėgsta. Apie Tilytį tai susirinkimuose girdėjau keliant klausimą, kodėl jis apsilėjo, kodėl nieko nebeparašo.

- O kaip apie poetas, iš vyresniųjų. Pavyzdžiui, kaip Tilytis, Venclova?

- Jų tai, regis, niekas nemėgsta. Apie Tilytį tai susirinkimuose girdėjau keliant klausimą, kodėl jis apsilėjo, kodėl nieko nebeparašo.

- O kaip apie poetas, iš vyresniųjų. Pavyzdžiui, kaip Tilytis, Venclova?

- Jų tai, regis, niekas nemėgsta. Apie Tilytį tai susirinkimuose girdėjau keliant klausimą, kodėl jis apsilėjo, kodėl nieko nebeparašo.

- O kaip apie poetas, iš vyresniųjų. Pavyzdžiui, kaip Tilytis, Venclova?

- Jų tai, regis, niekas nemėgsta. Apie Tilytį tai susirinkimuose girdėjau keliant klausimą, kodėl jis apsilėjo, kodėl nieko nebeparašo.

- O kaip apie poetas, iš vyresniųjų. Pavyzdžiui, kaip Tilytis, Venclova?

- Jų tai, regis, niekas nemėgsta. Apie Tilytį tai susirinkimuose girdėjau keliant klausimą, kodėl jis apsilėjo, kodėl nieko nebeparašo.

- O kaip apie poetas, iš vyresniųjų. Pavyzdžiui, kaip Tilytis, Venclova?

- Jų tai, regis, niekas nemėgsta. Apie Tilytį tai susirinkimuose girdėjau keliant klausimą, kodėl jis apsilėjo, kodėl nieko nebeparašo.

- O kaip apie poetas, iš vyresniųjų. Pavyzdžiui, kaip Tilytis, Venclova?

- Jų tai, regis, niekas nemėgsta. Apie Tilytį tai susirinkimuose girdėjau keliant klausimą, kodėl jis apsilėjo, kodėl nieko nebeparašo.

- O kaip apie poetas, iš vyresniųjų. Pavyzdžiui, kaip Tilytis, Venclova?

- Jų tai, regis, niekas nemėgsta. Apie Tilytį tai susirinkimuose girdėjau keliant klausimą, kodėl jis apsilėjo, kodėl nieko nebeparašo.

- O kaip apie poetas, iš vyresniųjų. Pavyzdžiui, kaip Tilytis, Venclova?

- Jų tai, regis, niekas nemėgsta. Apie Tilytį tai susirinkimuose girdėjau keliant klausimą, kodėl jis apsilėjo, kodėl nieko nebeparašo.

- O kaip apie poetas, iš vyresniųjų. Pavyzdžiui, kaip Tilytis, Venclova?

- Jų tai, regis, niekas nemėgsta. Apie Tilytį tai susirinkimuose girdėjau keliant klausimą, kodėl jis apsilėjo, kodėl nieko nebeparašo.

- O kaip apie poetas, iš vyresniųjų. Pavyzdžiui, kaip Tilytis, Venclova?

- Jų tai, regis, niekas nemėgsta. Apie Tilytį tai susirinkimuose girdėjau keliant klausimą, kodėl jis apsilėjo, kodėl nieko nebeparašo.

- O kaip apie poetas, iš vyresniųjų. Pavyzdžiui, kaip Tilytis, Venclova?

- Jų tai, regis, niekas nemėgsta. Apie Tilytį tai susirinkimuose girdėjau keliant klausimą, kodėl jis apsilėjo, kodėl nieko nebeparašo.

- O kaip apie poetas, iš vyresniųjų. Pavyzdžiui, kaip Tilytis, Venclova?

- Jų tai, regis, niekas nemėgsta. Apie Tilytį tai susirinkimuose girdėjau keliant klausimą, kodėl jis apsilėjo, kodėl nieko nebeparašo.

- O kaip apie poetas, iš vyresniųjų. Pavyzdžiui, kaip Tilytis, Venclova?

- Jų tai, regis, niekas nemėgsta. Apie Tilytį tai susirinkimuose girdėjau keliant klausimą, kodėl jis apsilėjo, kodėl nieko nebeparašo.

- O kaip apie poetas, iš vyresniųjų. Pavyzdžiui, kaip Tilytis, Venclova?

- Jų tai, regis, niekas nemėgsta. Apie Tilytį tai susirinkimuose girdėjau keliant klausimą, kodėl jis apsilėjo, kodėl nieko nebeparašo.

- O kaip apie poetas, iš vyresniųjų. Pavyzdžiui, kaip Tilytis, Venclova?

- Jų tai, regis, niekas nemėgsta. Apie Tilytį tai susirinkimuose girdėjau keliant klausimą, kodėl jis apsilėjo, kodėl nieko nebeparašo.

- O kaip apie poetas, iš vyresniųjų. Pavyzdžiui, kaip Tilytis, Venclova?

- Jų tai, regis, niekas nemėgsta. Apie Tilytį tai susirinkimuose girdėjau keliant klausimą, kodėl jis apsilėjo, kodėl nieko nebeparašo.

Žvalgybų kova

MEILĖ YRA NUODAI ŠNIPAMS...

Nėra žinoma, kada sąjungininkų, ypač anglų, slaptoji tarnyba pradėjo įtarti Horstą Ludwigą. Tačiau yra pagrindo tikėti, kad angliai, kurie vėliau atkreipė Vak. Vokietijos žvalgybos dėmesį, jau nuo pat pradžios žinojo, kas "pabėgėlis" iš tikrųjų yra.

Kai jis savo noru įsiregistravo į Vak. Vokietijos armiją, komisija neturėjo jokio pagrindo abejoti buvusio laivyno karininko patikimumu. Horstas Ludwigas, kuris tuo metu vedė jauną vokiečių Eva-Charlotte, ir Vak. Vokietijos armijoje greitai daro karjerą. Išpildomas jo noras skraidyti sprausminiais lėktuvais. Apmokymui siunčiamas į Angliją.

Škotijos mieste, kur stovi Horsto eskadrilė, renkama grožio karalienė. Žavi septyniolikametė June Gilbert laimi pergalės palmę.

June Gilbert

Blondinė, gerai atrodanti vokiečių lakūnų tamsiaplaukė mergina iš karto sužavė. Dar iškilimams tebesitęsiant, lakūnas ir grožio karalienė, susikibę rankomis, vaikšto po parką. Dar tą pačią naktį Horstas jaunai škotėi išpažįsta meilę.

- Bet aš esu vokiečių, o tu škotė, - lyg nusivylęs, kalba jis. - Vokiečiai dabar mūsų sąjungininkai, - atsako gražuolė.

- Tu gal nepatikėsi, - kalba jis toliau, - bet aš esu vedęs. - Ar myli savo žmoną?

- Nuo tada, kai sutikau tave, temylu tik tave.

- Apsigalvok, Horstai, - ji prisiglaudžia. - Aš galiu palaukti. Lauksiu tol, kol norėsi.

- Mano apmokymas dar nebaigtas...

- Žinau. Tu tikriausiai važiuosi į Ameriką. Mantik viena svarbu: kad tu negrįžtum Vokietijon. Pas savo žmoną...

Čia Horstui pirmą kartą turėjo kilti įtarimas. Iš kur June žino, kad jis bus perkeltas į Ameriką? - Mes čia turėjome daug NATO lakūnų, - vėliau aiškino June, - Jie visi tolimesniam apmokymui buvo pasiųsti į Ameriką.

- O tu? - klausia Horstas. Ar tu manęs nepamirši?

- Prisiekiu.

Horstas užveda skyrybų bylą. Jis yra įsitikinęs, kad gražuolėje škotėje atradęs didžiąją savo gyvenimo meilę. Jis yra nusistatęs June vesti.

Netrukus po to Horstas tikrai gauna įsakymą vykti į Ameriką.

Britų šnipo atsiminimai

Horstas Ludwigas

ne su šeimnininkais, o su tūlu nepažįstamu ponu, kuris pakartotinai atvyksta į viešbutėlį.

- Mano vyras diktuoja instrukcijas, kurias aš užrašau, - sako ji.

- O kas tai per instrukcijos? - klausia nepažįstamasis; jų pokalbį svečių kambaryje girdi ir pašaliniai.

- Įvairios. Dažniausiai aš jų nesuprantu.

- Ar jis neturi mašininkės įstaigoje?

- Jis mėgsta, kad aš užrašyčiau.

- Bet jūs dažnai rašote, kai jo nėra namuose.

- Perrašinėju stenografinius užrašus.

Pastebėta: grožio karalienė iš Škotijos visai nemoka stenografuoti. Vokiškai ji iš viso kalba silpnai, o apie intrukcijų perrašinėjimą jau nėra ko ir kalbėti. Dar būdinga, kad ji po kapitono leitenanto suėmimo, truputį patardytą paleidžiama ir laisva išvyksta į savo tėvynę.

Ir vokiečių žvalgyba ant pėdsakų užvedė angliai...

Užtat netrukus karinės žvalgybos suimama Horsto Ludwigo sesuo Hanna Jaeger. Po kelių dienų suimamas ir jos vyras...

Teisme Horstas Ludwigas aiškino, kad jis dirbęs sovietams tik dėlto, kad norėjęs išgelbėti tėvą. Jau buvęs apsisprendęs tą "amata" mesti ir du kartu bandęs viską išpasakoti Vak. Vokietijos žvalgybos žmonėms, bet tie... neturėję laiko jo išklausti.

Vak. Vokietijos žvalgyba padarė klaidą, ji suimdama 48 valandomis perankstis, nes vėliau būtų buvęs sugautas ir sovietinis ryšininkas.

Horstas Ludwigas Vak. Vokietijos aukščiausio federalinio teismo buvo nubaustas 5 metais sunkiųjų darbų. Jo sesuo ir svainis nubausti mažesnėmis bausmėmis.

Ir eilė laukų iškilstant smulkmenų nepaaiškėjo, nes žvalgybos nenori pasakoti savo paslapčių. (Bus daugiau)

Dirvą pasiūlyk savo kaimynui susipažinti

IŠ KAIRĖS IR DEŠINĖS

Skyrius pasirodo periodiškai, susirinkus pakankamam tulžies kiekiui

Redaguoja: TEISYBĖS MYLĖTOJU DRAUGIJA

Užmirškim, kas mus skiria, atsiminkim, kas jungia!

DR. PILYPAS PUSPLAUKIS

Aš visada buvau tos nuomonės, kad geras šūkis yra daug geriau už gerą darbą, nes šaukti daug lengviau, negu dirbti, o šaukėjas, paprastai, nusipelną tiek pat garbės, kiek ir veikėjas. Vienas tokių gerų ir labai patogių šūkių ir yra čia mano antraštės paminėtas.

Iš tikrųjų: broliai lietuviai, užmirškime, kas mus skiria, atsiminkime, kas mus jungia, o kas bus toliau, patys pamatysime!

Štai tūlas generolas atsimena, kaip jis buvo raginamas nuversti valdžią, bet jos nenuvertė, nes pabijojo, kad gali nepasisiekti. Tūlas pulkininkas atsimena, kad Nepriklausomą Lietuvą visi generolai buvo žūlikai, tik jis pats ir dar keli pulkininkai labai geri.

Velniop tokius skirtingus atsiminimus! Ar ne geriau būtų atsiminti, kaip šie abu tūlieji kadaise gėrė šnapsą, lošė pokerį, svajojo būti prezidentais ir pabėgo nuo priešių, trokšdami išvaduoti tėvynę iš tolo. Tokie atsiminimai tuojau abu sujungtų amžiniais meilės ryšiais.

Arba, antai, rašytojai visai be reikalo atsimena, ką kuris kada skirtingai parašė, ir tiems atsiminimams įamžinti net leidžia skirtingus žurnalus. Šiuo atveju daug naudingiau būtų atsiminti, kad visus jungianti premija yra 1000 dolerių, ir tik į ją nukreipti visus plunksnakočius ir visiems tą patį romaną rašyti.

O dar kenksmingesnė yra mūsų dailininkų atmintis, kuri vieni iš Lietuvos atsimena tikrai gubas, kiti taip vadinamąjį nature morte, reiščia - silkę, cibulį, paršiuko galvą ir ant gervinio butelio kaklo užsilėkusių gaidi, o treči - panemunės smilgose išsitiesusią nuogą tautos dvasią. Suprantama, kad tokie skirtingi atsiminimai tikrai kelia nereikalingą erzę. Ar ne daug naudingiau būtų atsiminti jungiantį atsiminimą, kad Lietuvos vienas kitam jau yra kartą davę smogiama! į ausį ir tuo būdu visus meninius ginčus jau seniai išsprendę? Žinoma!

Tebūnie kilni pavyzdžių mūsų prakalbininkai, kurie visai neatsimena, ką vakar pasakė, ir vėl mums jausmingai sako tą patį visus jungiantį žodį.

Aš griežtai prieštariauju tvirtinimui, kad mūsų charakterį iš prigimties trūksta jungiančių elementų.

Nagi štai, Amerikos Balso ir panašius istaigų darbuotojus gražiai jungia bendras troškimas, kad Lietuva būtų išvaduota, bet ne dabar, o truputį vėliau, kai vaduotojai jau bus išsitaravę pensiją.

Mūsų prakalbinas ponitutes ir paprastas pilkas fabriky peles jungia bendras atsiminimas, kad praėity visos buvo siuvėjos. Tik, žinoma, tą atsiminimą reikia kartas nuo karto atgaivinti.

Vyrą nuo žmonos dažnai skiria tik siauras tarpas tarp dviejų lovų, bet užtat neatskiriamai jungia tame tarpe lopšy paguldita bendra banko knygutė.

Mūsų žaliąjį jaunimą, tą mūsų dorybių pratęsėją, neatkrečiamai jungia aistringas troškimas giliau pažinti kūrė slypinčią vienas kito sielą, skiria tik plonas lūpų dažų sluoksnis ar dygstančių pirmą pradžių ūsų mūšeliai, į ką visai neverta kreipti dėmesį.

Tad esu tvirtai įsitikinęs, kad atsimindami, kas mus jungė, jungia ir dar ateity jungs, turėsim nurausti, sujungti bendros gėdos, kad apie tai ligi šiol nepagalvojom ir neradom kelio į visuotinę vienybę.

MOTERŲ PASAULIS

VALERIJA SVIRPLIENĖ

siraito į kamuolį. Bronė Buivydaitė mano, kad moteris yra "sopulio godelės", Petrė Orinitaitė - kad "sopulio svajonės", o arčiausia prie tiesos priartėja Sonė Pipiraitė, tardama, kad moteris yra "skaudus trillavimas". Su šia samprata net ir dauguma vyrų sutinka. Be to, dar yra poečių, manančių, kad moteris yra pakeleivio Romuva, geismo troškuly, pajūrio smėlyje apversta valtis, o Birutė Puškevičiūtė visą moters esmę suveda į raudoną gūlbę snapą.

Pagyvenusios moters vaidininius potroščius bene geriau-

siai kadaise išreiškė S. Neris, tardama:

"Ateik, ateik - aš taip bijau,
Juk aukuras užges tuojau."

Nenuveigdamas čia paminėtų mūsų poečių išminties svorio, aš vis dėlto turiu pripažinti, kad su nuostabiausiu drąsumu ir talentu moters dvasios uždangą pakėlė naujausia pasiskardėnusių mūsų jauna lyrikė Irena Vosilkiene, nepaprastai jautriai išdainuodama visą savo vidų. Dvidešimt penkerius metus pasiaukojančiai karštinanti savo vyrą, per tą laiką suspėjusi, be kitos visuomeninės veiklos, pagimdyti tautai du ažuolus ir vieną leliutę, genialioji mūsų dainė nekalto lakštingalos vibracijom savo briljantinius posmuos suglaustai iščiulba visus amžinuosius Amžinosios Moters lūkesčius.

Tepaliudią tai čia spausdinamas vienas pačių paskutiniųjų jos eilėraščių.

IRENA VOSILKIENĖ

Nežinomajam

Ak, negaliu tamsoj atskirti,
Kur tiesos, varžtai pareigų, -
Kaip žvakė, virpanti prieš mirtį,
Aš tavo rankose degu.

Aistros kerėjimu žavėjus,
Meldžiuos kaip angelas švelni,
Kad būtum tu išdykęs vėjas
Vualio plazdančioj vilny.

Kad būtum tu žvėris iššęs,
Balandis, skęstantis tvane,
Kad būtum demono šešėlis,
Į naktį nešantis mane.

Kai paukščiai rytmetį išgieda,
Aš saulės spindulių rėdaus,
Kad būtum tu ant mano žiedo
Bitelis, ieškantis medaus.

KULTŪROS UŽKAMPIS

NAUJA ŽVAIGŽDĖ MŪSŲ LITERATŪROJ

Poetas M. Žaibinis

Mindaugas Žaibinis (Motiejus Bepirštis) sausio 23 d. savo namuose surengė iškilmingą savo poezijos skaitymo vakarą. Į šią dvasinę puotą susirinko gražūs būrys mūsų kultūrininkų bei literatūros kritikų. Naujo poeto visiškai naujas poezijos rinkinys, pavadintas "Verkių tremties kelionės iazda", susilaukė literatūros mėgėjų ir puoselėtojų visuotinio pripažinimo.

Aš pasakyčiau, kad Mindaugas Žaibinis yra visiškai subrendęs talentas, be įsibėgėjimo staigiu šuoliu peršokęs visai eilė mūsų išymųjų poetų per galvą. Visai savitai išgyvendamas savyje patsai save, autorius pragysta dar negirdėta mūsų literatūroje gaida, subtiliai aidinčia nuo maironinio klasicizmo ligi kraštutinio modernizmo bei rafinuoto formalizmo.

Kai B. Brazdžionis eilėrašty "Tėvynės gėlės" dar senoviškai

mums dainuoja:

Ko liūdno jūs, tėvynės gėlės,
Ko jūs, pavasario žiedai? Ir t., -

M. Žaibinis, tą pačią temą išjausdamas visai originaliai, štai kaip mums prabyla:

Gėlės tėvynės, jūs liūdno ko?
Žiedai pavasario, jūs ko?
Gėlės tėvynės, mes liūdno ko?
Gėlės tėvynės, mes liūdno to,
Žiedai pavasario, mes to.

K. Bradūnas "Milžinkapiuos" rodo neginčijamai romantiškai nusako mūsų didžiųjų praeitį, kad ir tokiom dviem eilutėm:

Ant kalnelio galvą pasidėjus,
Išis baltu milžino dvasia.

Mindaugas Žaibinis, pažvelgęs į tą patį istorinį faktą moderniu žvilgsniu, randa, kad jis nėra pakankamai emocinis bei žadinantis mus naujiems dideliems žygiams. Mat, baltu milžino dvasia pas Brandtą guli lyg ir nusilpusi, tautos užmiršta, o gal kas dar pasakytų, lyg ir midaus persigėrusi. Mūsų naujasis poetas savo knygoj štai kaip tą nemalonų reikalą pataiso:

Ant galvelės kalną užsidėjus,
Išis baltu milžino dvasia.

Ir taip iš karto poetinis vaizdas nepaprastai padidėja, tiesiog mūsų akyse padidindamas ir Žaibinio talentą.

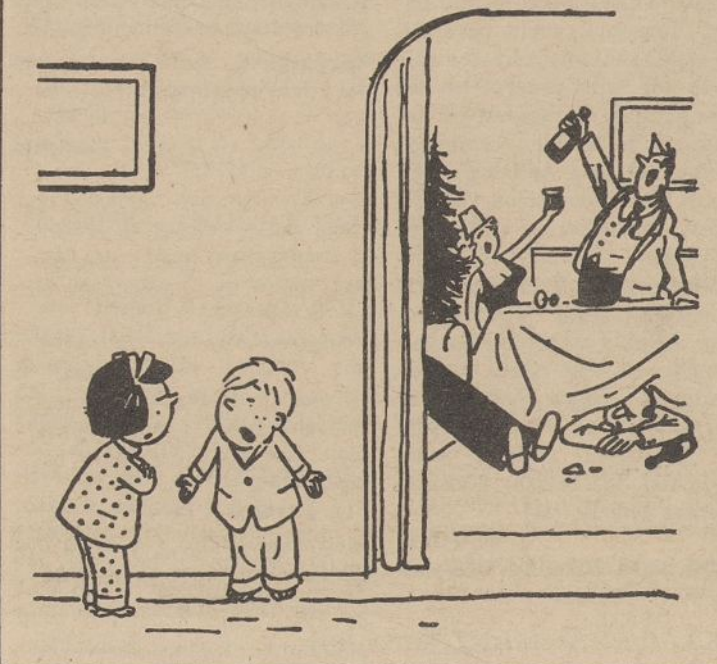
Kai L. Andriekus prasitaria, kad "Myluot panūdau kiekvieną smilgą", jaunasis poetas, vietoj smilgos įsirašęs Milda, suspindi mums visai nauja spalva ir dideliu nuostidumu.

Tokių būdu mūsų kūrėjas iš Maironio, Aisčio, H. Radausko, N. Niliūno, H. Nagio ir daugelio kitų sugriautų eilučių visai nepažįstamai atstato amžinąjį poezijos grožį. Be to, psichologiniu žvilgsniu pervėrus visą knygą, jos autorius atrodo visai priešingas B. Rukšos pateiktam poetų asmens apibūdinimui, kad - "nei puošnios, cinzano pripildytos taurės, nei moterų juokas nesukrečia jų". Jo dainose, rodos, taip ir girdi niekad nenusibostantį liaudies motyvą "Uka, uka, pas tėvuką!"

Trumpai išsireiškiant, Mindaugas Žaibinis kūryboj lygiai sutelpa Guido Cavalcanti meilės sonetų jautrumas, Diego Hurtado de Mendoza asketiškumas, Luis de Leon elegiškas pamaldumas, Francisco de Quevedo y Villegas dramatiškumas, Sor Juana Ines de La Cruz viltiškumas, Winthrop Mackworth Praed lengvumas, bet labiausia jis vis dėlto priartėja prie mūsų poetės Baltijos Žuvėdros, nes iš kiekvieno jo posmo sodriai dvelkia neapsiekiama moteriškumo ilgesys.

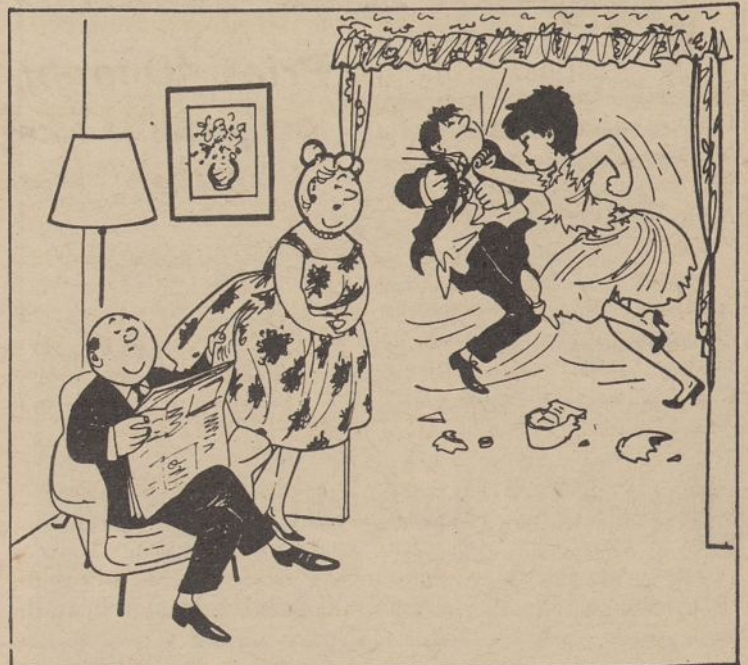
Su nupelnyta pagarba primindami Motiejų Bepirštį, t.y.

KULTŪRININKŲ SUVAŽIAVIMAS

KASTYTIS: Nenusimink, Giedrytel... Tuoj galėsime ir mudu eiti pailsėti... Kultūrininkų suvažiavimas, atrodo, jau baigiasi, nes, tėveliui dirguojant, jau giedamas himnas.

LIETUVIŠKOS STIPRYBĖS GARANTUJA

MOTINA: Na, matai, tėvai... Ar aš tau nesakiau? Mūsų dukrelė, išauklėta pagal pestalociniai montesorinė sistemą, ir už portori-kečio išteklėjusi, tikrai nenutautės!

IRVIS NEMARONIS

PAMOKSLAS IŠMINTIES IR TEISYBĖS

Mylėk, broleli, šią brangią žemę,
Kur susikrovė kelionės kraitį,
Kurioj į žemę snapai nužemę
Vėl į puikybę mums užsiraitė.

Kurioj su lyrom, arklu ir knygom
Krantė sustoję apsigalvoti,
Tremties kojėlėm gražiai pridygom,
Lyg burokėliai rausvai spalvoti.

Mylėk sesutę - dažytą rūtą,
Žmonos šunelio raitytą vilną
Ir didžiavirį, kovoj nedrūtą,
O atminimuos narsumo pilną.

Mylėk veikėją, veiksmų aprieta,
Kurs keikia, kanda ir dar įžnybia,
Ir šį pasaulį - vėlinių karietą,
Kuri mus veža į amžinybę.

Piktas laiškas redaktoriui

Gerb. Redaktoriau,

Su karčiu pasipiktinimu ir net išsigandęs sutikau Jūsų humoro skyrių, nes nuo visokių juokdaryų esu gyvenime nepaprastai daug nukentėjęs.

Dar Lietuvos, kai buvau mergaičių gimnazijos mokytojas ir auklėtojas, kažin koks niekšas nuplėšė man garbę, aprašydamas mane juokų laikrašty, kad madausi vakarais drauge su gimnazistėmis, ir dėl to praradau tarnybą.

Mindaugą Žaibinį, į lietuviškų kūrėjų šeimą, kupiną šviesaus optimizmo mes žvelgiame į tremties literatūros ateitį ir drauge su Kaziu Binkiu tariame: Mūsų žaizdos kaskart naujos, Mūsų dainos kaskart kitos!

Vokietijoje, kai buvau Komiteto pirmininkas, jau žinomas humoristas (nenoriu pavardės minėti, nes gyvena Chicago) savo blevyzgom visai sutepė mano gerą vardą, vėl aprašydamas, kaip mane lagerio policininkas ištraukė iš po savo žmonos lovos visiškai basą. Dėl to, žinoma, vėl turėjau atsakyti taip reikšmingų mūsų kovoje pareigų.

O dabar jaučiu, kad pavardės neminėdamas, kažkoks juodašimtis jau vėl gnaibo mane jūsų juokų skyriuje, išspaudęs N. Metų numerį tą laišką apie tą moterį, kurią dailininkas dėl patrauklios figūros nuplėšė Jieva. Kadangi ten liečiami mano šeimos reikalai, aš jaučiu, kad jau man vėl kėsina nuplėšti garbę, nes einu atsakingas pareigas bendruomenėje.

Pone Redaktoriau, meldžiu Jus nedarykite juokų ir žmogui, kuris jau ne kartą yra save visą atidavęs tautai, neplėšykite garbės ir nespjaukite ant kepurės!

Su pagarba,

J.K., Chicaga

Redakcijos pastaba: Kadangi Tamsta ne tik gyvenime, bet ir šitam laiške esi visiškai nuogas, tai nėra jokio pavojaus, kad kas nuplėštų nesamus laurų lapus.

Tikrasis menas yra tikrai meniškai kalbėti apie meną, jo tikrai neišmanant.

Norint išpopuliarinti lietuvišką simfoninę muziką tarp kitautėjų, reikia, kad kompozitorius vestų kitautę, susilauktų tokios gausios šeimos, kad ji galėtų sudaryti simfoninį orkestrą ir groty tėvo kūrinis, jam pačiam dirguojant.

Tulžies likučiai perpilami į 5 psl.

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
Henderson 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, J. Paplėnas, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Balys Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Sukaktis, kuriai nesiruošiam

Prieš metus laiko, rašydamas Dirvoje apie artėjančią Žalgirio mūšio sukaktį, buvau pasisakęs, kad jau laikas rūpintis, jog ta sukaktis būtų tinkamai atžymėta. Deja, organizacijos, kurioms tinka imtis iniciatyvos tą sukaktį reikiamoj aukštumoje praversti, nesigarsina, kad nors kokį rimtesnį pasiruošimą daro. Tai patvirtina ir mūsų perspausdinimas "Tėviškės Žiburių" vedamasis, kurio redaktorius istorikas A. Šapoka, tikriausiai ne tik atidžiai reikalus seka, bet ir sielojasi mūsų nerangumu. Sakyčiau, ne tik nerangumu, bet ir nesugebėjimu išnaudoti tokių progų, kurios mums yra tiesiog auksinės. Auksinės ne vien savųjų tarpe apie tai kalbėti, bet išeiti į tuos didžiuosius vandenis, į kuriuos ne visada lengva patekti.

Žinoma, jei ir šiuo atveju, kaip visada, mes eisime tuščiomis rankomis, nieko rimtesnio kitataučiams nepauroš, laimėsime labai mažai, o gal ir visiškai nieko. Lenkai, apie kurių pasiruošimo darbus tą sukaktį minėti jau buvo žinoma praėjusiais metais, dirba išsijuošę. Jiems labai svarbu iškelti sauosius nuopelnus, lietuvių prislopinti arba ir visai nutylėti.

Lietuvoje taip pat šiai sukakčiai ruošiamasi. Čia jau sukakties minėjimo liniją nustato ne patys lietuviai, bet Maskvos dirigotojai. Ir čia tas "didysis brolis" nori pasirodyti didžiulio. O lietuviai komunisteliai, duoną valga iš Maskvos malonės, ką kitą gali daryti. Ir jie pūs į tą dūdą, kiek tik pūsti bus įsakyta.

Istorinių faktų nežaliojant, Žalgirio 550 metų sukaktį Lietuvos interesams naudingoj dviosioj švesti, to mūšio reikšmę ir didybę sau ir svetimiems iškelti galime tik mes, laisvėje gyvenantieji. Bet mes iki šiol, nors priminimų ir buvo, nieko rimtesnio nedarom.

Ar tik ir su Žalgirio mūšio minėjimu nebus taip, kaip jau yra atsitikę su Vatikano įvykiais, kada visuomenės vardu pareikšti protestus reikėjo net specialaus komiteto, kad mūsų visuomenė būtų išjudinta. Negi mūsų vadai tik tiek težino, kad du kartus į metus reikia nuvažiuoti į Washingtoną, nes toks pasivažinėjimas ir smagus ir pelningas. Negi težino, kad kiekvienais metais kartojasi Vasario 16 ir jos proga galima pasirinkti pinigą. Negi visa kita, tai jau ne mūsų reikalai?

Ne mūsų reikalai ir Žalgirio mūšio minėjimas, nes tokį minėjimą rengiant jau reikia iš anksto gerai pasiruošti. Angliškai kalbančiai visuomenei jau reikia ir atitinkamą leidinį paruošti. Paruošti ne paskubomis, bet rimtai. Ir žinoma, čia jau iš anksto numanoma, kas bus atsakyta: nėra lėšų. Šiam reikalui lėšų nėra, bet nereikalingam informacijos centrui išlaikyti lėšų yra. Lėšų galima duoti ir kitiems, kad leistų dar mažiau reikalingus lietuviškus Eltos pasenusių žinių biuletenius.

Jei jau nėra kam Žalgirio mūšio sukakties minėjimu iš anksto pasirūpinti, kad ji būtų rimtai praversta, gal ir šiuo atveju, kaip buvo su Mindaugo sukaktim, imtųsi iniciatyvos, sakysim, ir Tautinė Sąjunga. O gal dar geriau, kad vieną kartą susijungtų visos studentų organizacijos, ir parodytų, kad jos gali tokias sukaktis prideramai atšvesti.

B. G.

PATIKSLINIMAS GENTINIAIS KLAUSIMAIS

Dirvoje nagrinėjant kreolų kilmės kalbos klausimus buvo paliesti tam tikri genetiniai klausimai, kurie yra verti patikslinimo.

Rašoma, kad "kreolai paprastai savo išvaizda jau skiriasi nuo žmonių tų rasių, iš kurių jie kilę. Bet skirtumopriežastis yra ne "kraujo", o tropikinės ar pusiau tropikinės aplinkos įtaka".

Dabartiniais vakarų pasaulio genetikų daviniais, žmonių, kaip ir kitų gyvių, paveldėtos savybės, įskaitant ir jų išvaizdą, nesikeičia ir skirtingose gyvenimo sąlygose. Pasikeitimai gali įvykti retais atvejais per labai ilgus amžius, įvykus genų mutacijoms. Mūsų pasaulio rašytinės istorijos bėgyje nėra užregistruota, kad grupėje žmonių šis pasikeitimas būtų įvykęs.

Teorija, kad aplinkuma pakelčia paveldimosios medžiagos konstituciją, yra palankoma Sovietų Sąjungos mokslininko Lisenko. Daugiau išsilavinę ru-

sų mokslininkai patys su šia teorija nesutinka.

Taigi, jei kreolai skiriasi nuo tų rasių iš kurių jie yra kilę, priežastis yra genetinė. Nesistimdama diskutuoti Britų Honduro klausimų, noriu pareikšti nuomonę, kad baltaodžiai ten imigravę per ilgą generaciją paliks tokios pat išvaizdos, jei neįsijungs į šeimyninį gyvenimą su kitomis rasėmis. Aplinkuma gali turėti modifikuojančios įtakos į mažus, fenotypinius reiškinius. Pavyzdžiui, tinkamesnės augimo sąlygos gali prisidėti prie stipresnio kūno išsivystymo, arba ilgesnis sauliniavimas gali išsiaukti iki tam tikro laipsnio daugiau pigmentų. Tačiau šios charakteristikos neturės ryšio su paveldimų savybių pasikeitimais, ir neturės įtakos į būsimas generacijas.

J. B. Genys,
Michigan State Universitetas

PIKTAS PRASIMANYMAS

1960 m. sausio 20 d., laiškų skyrtyje, Kanados Lietuvių Bendruomenės valdybos pavestas J.

Kiti rašo

Žalgirio sukaktis

Tėviškės Žiburiai, artinantis Žalgirio mūšio 550 metų sukaktis, atspaudė vertą dėmesio vadamąjį, kuriame sako:

"Šią vasarą liepos 15 d. sueis, 550 metų nuo Žalgirio kautynių. Kaip žinia, šios kautynės užbaigė pusantro šimto metų užsitęsusių senosios Lietuvos kovų su kryžiuočiais laikotarpį, padarė kryžiuočių ordiną Lietuvai neapavojingą ir išvis maždaug užbaigė šiam Europos regione germaniškojo pasaulio veržimąsi į rytus. Įvairiai vadinamos (Tannenbergo, Gruenvaldo, Žalgirio, Eglėkainio) šios kautynės yra bene pats šviesiausias mūsų tautos senosios istorijos įvykis ir jau vien dėl jo auklėjamosios reikšmės netikėtai tą sukaktį praleisti nepaminėjus. Ir juo labiau, kad su dideliais užsimojimais paminėti ją ruošiasi lenkai, ruošiamasi ją prisiminti ir Lietuvoje.

Kai prieš 50 metų buvo minima šių kautynių 500 metų sukaktis, lenkai Krokuvoje pastatė impozantišką Jogailos paminklą (pianisto Paderewskio fundacija), plačiai prisiminę ją spaudoje bei viešuosiuose aktuose. Jaunutė Lietuvos inteligentija tada tą sukaktį tepaminėjo tuomet dar jauno istoriko Jono Yčo referatu Lietuvių Mokslo D-jos suvažiavime, kuris buvo taip pat išspausdintas draugijos organe "Lietuvių tauta".

Šiandien lenkai minėjimą ruošia valstybiniu mastu. Kadangi kautynių laukas yra dabartinės Lenkijos ribose, į visą užsimota paversti tų kautynių lauko parku - muzėjumi. Visas plotas tarp Tannenbergo ir Gruenvaldo, kuriame vyko kautynės (į fronto ilgis buvo apie 3 km.), dabar yra kasinėjamas ieškant anų kautynių palaikų, kurie bus eksponuojami ten pat pastatytame muzėjuje, numatytą pavaizduoti taip pat kariuomenių dislokaciją ir viską taip sutvarkyti, kad tik kuo daugiau būtų galima patraukti turistų. Išvedami net specialūs, keliai turistams privažiuoti, o viską dominuos didžiulis paminklas, kuris jau dabar yra ruošiamas iš milžiniškų granito blokų. Be to, Lenkijoje yra jau baigiamas statyti specialus tų kautynių filmas (pagrindan paėmus Sienkiewicziaus romaną) ir ruošiamas eilė propagandinių ir, gal bgt, mokslinių raštų apie tas kautynes. Lenkų išeivija ypatingų užsimojimų šiuo atžvilgiu, berods, neturi. Ji žada sukaktį paminėti daugiausia atskiromis akademijomis kolonijose.

Kardelis paskelbė, kad St. Kalniečio žinutė "Naujas valdininkas Romoje" esąs piktas prasimanymas. Argi jau tikrai tai prasimanymas? Ar nebus tik J. Kardelio paskelbimas tikrai piktas prasimanymas?

Praeiūt metų lapkričio mėn. K.L.B. Krašto Tarybos suvažiavime buvo svarstytas kun. Mincevičiaus prašymas paskirti po \$ 50,00 mėnesiui informacijos biuleteniui leisti, Tarybos nariai, balsų dauguma, nusprendė minėtą sumą paskirti.

Ar ne geriau būtų buvę, jei K. L. Bendruomenės Krašto Valdybos inform. J. Kardelis būtų paaiškinęs, kuriam tikslui kun. Mincevičiaus prašomą pinigą buvo paskirti, užuot šaukus, kad tai piktas prasimanymas.

B. K. A.,
Montreal

JAU JAUČIAMA NAUDA IŠ KELIONIŲ Į LIETUVĄ...

Šią vasarą JAV lietuviai komunistai ir jų talkininkai, Maskvos parinkti, aplankė Lietuvą. Ir dabar iš to lankymosi jau jaučiasi "nauda". Sakysim, anksčiau laikraštys "Vilnyje" dar nebuvo tokių žodžių, kaip agitpropas. Dabar S.J. Jokubka jau rašo: "...agitpropų funkcijos būtų agitacinis darbas ir, be abejo, padarytų daug naudos". Taigi nauda aiški: nauji žodžiai ir nauji aiškinimai, kuriuos nukalė Maskva, o lietuviški komunisteliai gali bezdžionauti.

Petras Puleika,
Chicago

Ne tik speciali, bet ir atmintina pamoka

Žurnalizmo ABC mokytojai

VYTAUTUI MEŠKAUSKUI

arba

nevykusios pastangos būti garsiu mairu

Vytautas Meškauskas, Vienybės asso. editor, nuolatinis pramanytų žinių iš Chicagos autorius, paskaitęs Dirvoje Nr. 8 jo darbų įvertinimą "Dar viena V. Meškausko maurinė informacija", nutarė per tą pačią Vienybę duoti specialią žurnalizmo pamoką Dirvai. Toje pamokoje jis rašo:

"Man iš tiesų svyla ausys, bet ne todėl, kad būčiau pagautas meluojant, tokios kalbos tikrai buvo, bet iš gėdos dėl to, kad mūsų laikraščių redaktoriai nesigėdina kalbėti apie tai, ko jie visai nesupranta. Ką gi reiškia "maurinė informacija" ir pagaliau pats žodis mairas, kuris neva yra taikomas man ir už tat aš jį norėjęs pritaikinti B. Railai? Williamo Shakespeare dramoje yra vaizduojamas mairas Othello, buvęs Venecijos kariuomenės vadas. Sumušus priešus ir apie tai pamiršus, jis pasijuto esąs neberekalingas ir Shakespeare į jo lūpas įdėtai žodžiais: "Mairas padarė savo, jis gali eiti" paprastai išreikšiamas didžiausias nedėkingumas. Kad to nežinotų 1960 metais lietuviško laikraščio redaktoriai, sunku būtų patikėti, jei jie patys tai neįrodytų.

Tarp kitko šitas trumpas DIRVOS straipsnelis puikiai parodo netikėtą žemą bendro išsilavinimo lygį, bet ir visišką nesugebėjimą logiškai galvoti. Ką reiškia toks sakinytis: "skaitytojų laiškuose valia visiems pasakyti tai, kas jiems rūpi?" To gi niekas neginėja! Kitas klausimas, ar redakcija turi ir nori spausdinti tokius laiškus. Atsitiktimas su Žemecko laišku parodo, kad redakcija iš laiško dažnai paima tik tą, kas jai patinka ir turbūt dėlto nepaskelbė pilnos laiško rašytojo pavardės, o tik pasitenkino inici-

lais."

Labai rimtai, "ponas mokytojas", perskaitęs tą žurnalizmo šedevrą, ir dabar prašom sėsti į mokinių suolą ir pasiklausti. Pirmiausia, ką reiškia maurinė informacija ir pats žodis mairas. Tai ne svetimas žodis, o gražus lietuviškas žodis, įrašytas ir "Lietuvių Kalbos Vadove" ir "Dabartinės Lietuvių Kalbos Žodyne". Pirmajame sakoma: mairas, dumblas; vandens žalesa. Antrajame tas žodis taip paaiškintas: vandens paviršiuje plūduriuojantis augalas, plūdena; dumblas, purvas; nešvarumai.

Taigi, baisiai nesmagu, kad 1960 metais to nežino Vienybės asso. editor. Mums net labai nesmagu, kad yra žmonių tokio "netikėtina" žemo bendro išsilavinimo ir visiškai nesugebančių logiškai galvoti," kaip rašo pats V. Meškauskas, šiuo atveju jau pats sau prisitaikydamas žurnalizmo ABC pamoką.

V. Meškausko melagingoms ir pramanytos žinios įvertinti nereikia jokio svetimo žodžio, ir Dirvos redakcija, kur būtinai nereikia, jais nesinaudoja. Nesinaudoja ir šiuo atveju, nes kuo gali gražiau aptarti jo tokį darbą, jei ne maurine, purvina, dumbliu atsiduodančia apybraiža.

V. Meškauskas, pagaliau prisipažindamas, kad K. Žemecką pažįsta, dar turi apgailėti, kad redakcija jo laišką, kaip ir kitų laiškų, sutrumpino. Iš tikrųjų toks trumpas laiškas buvo gautas, toks ir į Dirvą įdėtas. Taigi ir čia dar kartą šauka pro šalį mauriškai rašydamas, nes ir pilna pavardė buvo atspausda.

Taigi, kaip dabar bus "ponas mokytojas" su tomis žurnalizmo ABC pamokomis? Šiuo atveju gal geriausiai būtų pritaikyti Pulgio Andriūšo posakį vienam, panašaus mąsto žurnalistui, kaip V. Meškauskas, tik prasimanymus rašiusiam kitais klausimais. Ir tas posakis taip skambėtų: "V. Meškauskas yra žurnalistas, kuriam dar labai, labai daug reikia mokytis". Atrodo, kad pastangų dėka, jei jau šį tą žino apie mairą Othello, bet, kad neįvyktų tokia negraži nemokšiško klaida, kokia įvyko šį kartą, mes patartume pirma pasimokyti iš lietuviškųjų mokslo šaltinių. O svetimus žodžius, kaip tikrai Br. Raila mokė "Santarvėje", vartoti tik tada, kai juos gerai supranti ir nėra atitinkamųjų lietuviškų žodžių.

Tarybos atstovas. Instituto globos organo pirmininku išrinktas tėvas Br. Krištianavičius, SJ.

Šių mokslo metų antrasis semestras Institute pradedamas vasario 6 d. (šeštadienį). Naujai įstojančiai klausytojai registruojasi tą dieną Jaunimo Centre nuo 9 val. 30 min. Kitu metu kreiptis šiuo adresu: 7838 So. Green St., Chicago 20, Ill. Telef. VI 6-7624.

APL Kursų Vadovybė

Konkursinė nuotrauka Nr.31

Laisvalaikis skautų stovykloje

Akimirksnių kronikos

Bronys Raila

Jei grįžtu Smetona ir Lozoraitis...

**Ju niekas nebeatpažintų... - Tokių, kurie pažintų, likę labai nedaug.
- Gal iš fotografijų koks embegistas prisimintų ir areštuotų.**

Žemė dunda, Visą laiką dunda -
Ir kai saulė šypsos gesdama,
Ir kai rytą Nemunas pabunda -
Žemė dunda, visą laiką dunda,
Net ir naktį nenuildama.

Pradžioj - ausį rėžė šis gaudimas,
Bet dabar - jau nieko, Pripratau.
Rodos, lyg triukšme šiam būčiau gimęs.
Pats į daubą akmenis vartau...

Antanas Drilinga

Algis Mateika pasakoja okupacijų dvidešimtmečio laikotarpį išaugusios naujosios lietuvių kartos ir "tarybinės" visuomenės galvojimus...

Spauda, mokyklos, istoriniai raštai, literatūra, politinė publicistika, ypač komunistų partija nuolat ir griežtai stengiasi praversti mintį, kad jokios buržuazinės Lietuvos nepriklausomybės niekada nebuvo. Nieko šviesaus tame laikotarpyje neieškoma ir nerandama. Tai buvo "nepriklausomybė" buržuazų ir kapitalistų, pasidavusių vakarų imperialistams. Lietuvių liaudžiai ir lietuvių tautai nepriklausomybės siekė tik komunistų partija, veikusi tada pagrindinė ir persekiojama. Tik ji dabar ir davė lietuvių tautai tikrą nepriklausomybę, leidžiančią glaudžiai bendradarbiauti su broliškąja rusų tauta...

Kiek tame tarybiniame moksle ir propagandoje būtų visokių nesamonių, ši uždara ir niekam neleidžiama kritikuoti, nei faktais patikrinti mokymo ir auklėjimo atmosfera per pastaruosius 15 metų turėjo poveikio. Tam tikrų vaisių pasiekta, į aną Lietuvą atskiros valstybės nepriklausomybės dvidešimtmetį dabar daug kas įprato kitaip žiūrėti.

Be abejo, tie, kurie nepriklausomybės laikotarpyje gyveno pilnu gyvenimu, ją kūrė ir jos vaisiais naudojosi, gerai ją pažino ir tebeatsimena, tie nepasiekė arba tik mažai pasiekė. Bet jų liko nedaug. Seniausieji išmirė, o kiti buvo išvežami ar sunaikinami, kiek tik galima ir kaip galima. Daugiau išliko ir buvo palaikomi tik praktiškų profesijų žmonės, reikalingi mokslo reikalams, technikos darbams, kai kurioms administracijos sritims. Jiems buvo sudaromos kiek galima geresnės sąlygos dirbti ir patarnauti tarybinės Lietuvos reikalams. Kitų sričių vyresnieji žmonės išliko tik tie, kurie patys sutiko ir kuriuos buvo galima lengviau priversti leisti panaudojami tarybinės santvarkos naudai.

Jie susirinkę pasikalbėjo apie praeitį, pagyvena atsiminimais, pasvajoja apie ją ir, žinoma, nemato joje tokių blogumų kurie mums kalam, iš viso neranda nieko blogo, o tik kažką pasakiško ir brangaus, su kuo jie jau niekada neatsiskirs.

★

Mes savo tarpe taip pat apie tuos laikus pasikalbame. Nors nieko ar mažai ką patys bepri-

žiūrėtų kritiškai ir su nepasitenkinimu.

★

Mums rūpi, kaip užsienio lietuviai tokias mūsų pažįstas supranta ir kaip į jas žiūri. Mes juk turėjome prisitaikinti ir prisitaikyti prie sovietinių reformų - pradžioje labai žiaurių ir kruvinių, stačiai klaidų, dabar atliekamų kiek švelnesniais būdais. Dabar gyvenimas pradėjo nusi-stovėti, daugeliui jauniems jis atrodo jau kaip ir normalus. Jei užsienio lietuviai sutinka, kad praeities nebegalima sugrąžinti, kad reikia priimti, kas gero pasiekiama, kad galima toliau kurti ir tobulinti socialistinę santvarką savarankiškai ir laisvai, tai būtų daug lengviau mums susiprasti ir vieni kitus suprasti.

Mes esame lietuviai, tvirtai pasiryžę jais likti, nors kai kuriems pati Lietuvos nepriklausomybės ir atskiros valstybės idėja nebėra tiek aiški ir kategoriškai ryški, kaip seniau. Atsiriboti nuo plataus pasaulio su pasais, vizomis, muitais, užsidaryti savybėje gal nebe kiekvienam patrauklu. Jei nebus ginčijama teisė mūsų žmonėms patiems tvarkyti savo likimą, nieko iš užsienio neprimesti, kas mums netiktų, bus kalbama ne apie senųjų santvarkų grąžinimą, o apie pagalbą įgyti mums daugiau savarankumo nuo rusų ir pagaliau vėl pasiekti tautinės nepriklausomybės, tai su tokiomis pažįstomis visi lietuviai džiaugsmingai sutiks. Išskyrus, žinoma, visiškai rusams atsidavusius kompartijos narius ar tuos, kuriems, kaip parazitams, pasisekė iščiulpi sau daug naudos iš tarybinės santvarkos.

Tokių yra, bet jie nesudaro didelio tautos procento.

★

Jums gal keista, bet, sakysim, jei būtų dar gyvas prezidentas Smetona ir jis kaip nors pasirodytų Vilniaus gatvėse, tai kurį laiką niekas jam neatsitiktų, nes jo niekas nebeatpažintų. Tokių, kurie jį dar pažintų, nedaug. Gal tik iš fotografijų koks embegistas prisimintų ir areštuotų.

Tas pats būtų ir ministeriui S. Lozoraičiui, jei jis grįžtų į Kauną ir pasirodytų Stalino prospekte. Niekas jo nepažintų, nes tokių, kurie jį dar pažintų, nedaug beliko. O ir tie dar pagyvotų, kad tai gal įgulos bažnyčios vienas klebonas, kuris iš veido labai jį panašus. Jei jis norėtų viešai sugrįžti, tai dabar tat galėtų padaryti, ir jam niekas neatsitiktų. Pagal dabar nusistovinę madą, niekas jo neklausintų porą metų. Po to, tai jau paprašytų parašyti spaudoje straipsnį ir pasakyti ką nors teigiamo apie tarybinę santvarką ir neigiamo apie kapitalistinius Vakarus, ypač apie lietuvių pabėgėlius. Dar po to, jau daugiau paklausintų, ir galbūt tas baig-

tųsi tolesne kelione į šaltesnius kraštus.

Maskva ir kompartija labai norėtų, kad ko daugiau lietuvių sugrįžtų iš užsienio. Norima daugiau žmonių, daugiau darbo rankų. Norima tais žmonėmis pasinaudoti, jei jie kur tinka, o tie, kur nesukalbami ar niekam nebetinka, juos izoliuoti ir pašalinti. Sumažinti užsienyje antitarybinių emigrantų skaičių ir svorį yra didelis troškimas. Bet tiems iš mūsų, kuriems teko matyti, kaip lietuviai pabėgėliai yra įsikūrę ir kaip gyvena Amerikoje ir kituose kraštuose, net vakarinėje Vokietijoje, yra aišku, kad jei jie kada susigalvotų grįžti, tai dar nebūtų išrokavimo tai daryti dėl materialinių apskaičiavimų. Nebent dėl kokių kitokių sumetimų. Tėvynė, gimtasis kraštas traukia kiekvieną žmogų. Jautresnius gi kar-tais suima nostalgija, kuri yra nepagydoma liga.

IŠ KAIRĖS IR DEŠINĖS...

TRUMPAI APIE DIDELIUS ĮVYKIUS

PAPLAUSKAS APIE PAPLAUSKĄ

"Draugo" kultūros priede Antanas Ramūnas labai išsamiai rašo apie Prof. Dr. Antaną Paplauską - pedagogą (1732 - 1799). Kadangi straipsnio autorius irgi yra Prof. Dr. Antanas Paplauskas ir dar pedagogas, tai kairie mūsų skaitytojai klausia, kuris tų Paplauskų yra didesnis. Mūsų nuomone, daug didesnis yra Prof. Dr. Antanas Paplauskas - Pedagogas - Ramūnas, nes šis straipsnis išlieto į žymių žmonių vardų ir pavardžių jūro visiška paskandina Prof. Dr. Antaną Paplauską - pedagogą - nabašninką.

DAILININKO A. PUTPELOS PARODA

Dailininkas A. Putpela surengė didelį susidomėjimą sukėlusią parodą, išstatydamas visų savo šeimos narių portretus.

Reikia pripažinti, kad A. Putpela per 60 metų savo gyvenimo padarė didelę pažangą tiek paveikslų išskabinimo, tiek įreminimo požiūriu.

Lankytojai ypač kreipia dėmesį į vaizduojamą masinę šeimos sceną, kurioje barzdoti mažamečiai dailininko vaikai, kortuodami gurkšnoja šnapsą, o pats tėvas dailininkas naktinius marškinius su popkiu lūpose sėdi ant savo jaunos žmonos kelių.

Šioj kompozicijoj nepaprastai reljefingai išryškinta jaunystės bręstanti jėga ir senatvės amžinai jauni polėkiai.

PAVYKUSI PRAKALBA

Vilko veiklai populiarinti sąjūdžio atstovas susirinkusiems vienminčiams New Yorke pasakė prakalbą, ragindamas šiemet vasario 16 d. proga kiek galima iškilmingiau paminėti bolševikų išardyto mūsų šeimų dvidešimtmetį.

Prakalbininkas turi daug žandantį plataus diapazono balsą, taisyklingą kvėpavimą ir gerą gilaus įsijautimo gabumą. Tik aukštutinės prakalbų gaidose prelegentas visai netikėtai pagavo net du gaidžiukus, nes, matyt, taip pat netikėtai prisiminė, kad ir jo žmona ir du vaikai išvežti į Sibirą, o pats čia iš naujo vedęs ir turi puokštelę naujų vaikų.

Publika, prakalbos sujudinta, labai karštai ir ilgai plojo.

REIKALAUJA GIMDYMŲ KONTROLĖS

Naujieji namų savininkai, būvę kadaise benamiai tremtiniai ir gausių šeimų tėvai, namų savininkų susirinkime Chicagoje iškėlė reikalavimą, kad nuomininkams būtų įvesta griežta gimdymų kontrolė.

Mat, šioje įstatymais nesu-

Tulžies likučiai perpilti iš 3 psl.

DŽIAUGSMO VALANDA

Chicagoje įžymiam kelių laikraščių bendradarbiui šiomis dienomis pirmą kartą gimė vėta dėmesio mintis.

Ta proga jo nuosavuose namuose buvo surengtas šaunus pobūvis, kuriame dalyvavo daug žymių kultūrinio gyvenimo atstovų. Žurnalisto poniai svečiai įteikė rūtų vainikėlių laimingoms jaunystės dienoms prisiminti.

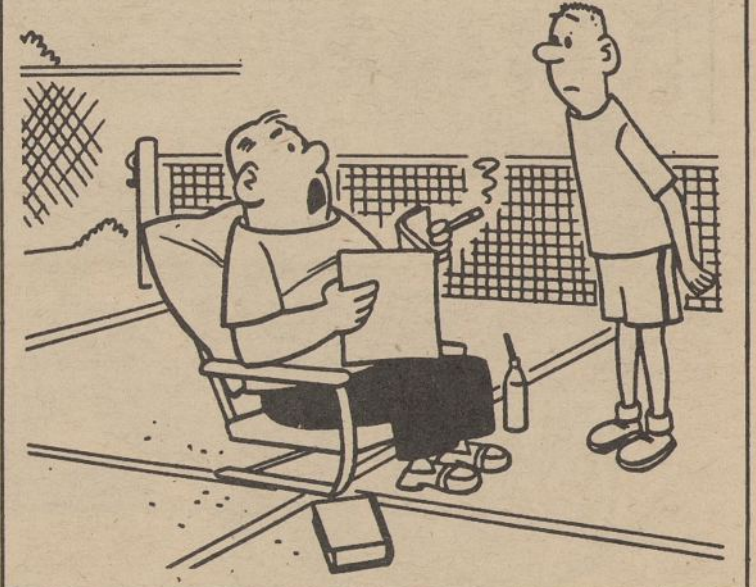
JŪS KLAUSIATE - MES ATSAKOME

KLAUSIMAS - Mano vyras, žinomas rašytojas, visai neduoda man pinigų lietuviškoms knygoms nusipirkti. Sako, skaityk, ką aš parašiau, ir tau užteks! Ar jūs irgi taip manote?

Rašytojo Žmona

ATSAKYMAS - Mes irgi taip manome. Skaityk bent Tamsta savo vyro kūrinys, nes jų iki šiol dar niekas neskaitė.

MAŽAS DIDELIAIS KLAUSIMAIS

TĖVAS: Mielas sūneli! Laikraščius prisiskaičiusi, mano galva jau visai atšipo... Gal bent tu pasakytum, kokių būdu dar būtų galima įamžinti mūsų vadovaujančių veiksmų įsakus, potvarkius, nutarimus ir prakalbas, kad visas tas brangus dvasinis turtas išliktų būsimoms kartoms ir veikėjų nuopelnai nepažintų?

VAIKAS: Tai labai paprastas reikalas, tėveli! Reikia tik pasirūpinti, kad kitoj pusėj popieriaus lapo, ant kurio tos prakalbos surašytos, dailininkai nupieštų paveikslus, poetai surašytų savo eiles ir muzikantai savo gaidas.

TĖVAS: Oho!.. Na, jeigu jau toks gudrus, tai išaiškink man, ar yra kokia nors galimybė lietuviui rašytojui su savo kūriniais prasisiveržti į amerikiečių visuomenę? Ir kokie tie kūriniai turėtų būti?

VAIKAS: Jeigu tu, tėveli, būtum vedęs ne mano dabartinę mamytę, o mūsų krautvininkę Zalberg, tai aš būčiau tas kūrinys, su kuriuo jau prieš septynerius metus būtum prasisiveržęs...

Šioms lietuvaiteis, nusifotografavusioms Alytaus vaikų bibliotekoje, dabar įdomios tik pasakos. Bet rytoj? Rytoj jos atstovaus jaunąją visuomenę, kuri turės spręsti eilę problemų...

APIE VAISTŲ SIUNTIMĄ Į ANAPUS

I Lietuvą, Sibirą siunčiame labai daug vaistų. Aplekdamas statistikos skaitlines, nes nematau, kad jomis kas domėtusi norėčiau tik šiek tiek paryškinti pagalbos akciją vaistais ir duoti keletą praktiškų patarimų.

Nesu nei daktaras nei vaistininkas, tačiau per paskutinius porą metų perleides per rankas bent ketvertą tūkstančių receptų ar vaistų užsakymų - prašymų, galiu šį tą pasakyti "iš praktikos".

Balfas gauna visus vaistus be receptų, bet tai nereiškia, kad

jų nereikia. Jų būtinai reikia dėl labai daugelio priežasčių, o svarbiausioji, kad nepakenktų ligoniui. Kartais vienos raidės ar stiprumo skaitlinės pakeitimas reiškia nebe gydymą, o mirtį. Gera, jei ligonis klaidingus vaistus parodys savo daktarui, tada bus tik bereikalingos išlaidos, bet bus išvengta nelaimės.

Senovėje bobutės, vengrai gydė lietuvius. Anot lenkų: "jedna pani powiedziła". Šiandien tie metodai negalimi panaudoti, nes jau nebe šaknelės, žolelės - mūsų amerikoniški ar vokiški

vaistai, o labai stiprūs koncentratai piliulės ar kapsulės.

Daugis dejuoja, kad sunku receptus iš Anapus gauti. Lietuvoje daktarai nenori rašyti. Lenkijoje labai brangiai kainuoja. Ovistiek reikia raginti artimuosius, kad nors ant popierėlio, laiško viduje, būtų ir tikslūs vardai ir kiekis bei stiprumas, nurodyti daktaro.

Yra bendro pobūdžio vaistų, kurie visose vaistinėse parduodami be receptų, tuos galima be receptų ir siųsti. Tik gera būtų, kad siuntėjas savo laiške paaiškintų gavėjui ką jis siunčia, kaip naudoti. To darbo neatlieka nei Balfas, nei jokios agentūros.

VAISTŲ PAVADINIMAI

Seni, prityrę buv. laisvos Lietuvos vaistininkai nenori savo profesijoj dirbti dabar JAV. Mat, beveik iš esmės pasikeitė vaistų pavadinimai, cheminė sudėtis. Kadaiše vaistininkai svėrė, mėlė, virė proskelius, gaidelius gamino, pagal daktarų nurodymą. Šiandien jau aptiekoriai parduoda fabriku išvirtą, sumaišytą produktą. Žinoma, ir vardai pasikeitė.

Atrasta labai daug naujų dalykų, jie patentuoti, brangūs. Dažnai vieni nuo kitų skiriasi tik tuo, kad patentuoti, o yra du, tris kart brangesni. Todėl nerandant prašomo iš Lietuvos vaisto, verta pasiteirauti jo pakaitalo ir nebijot tą pakaitalą su atitinkamais paaiškinimais nusiųsti.

VAISTŲ KAINOS

Vaistus negalime įvertinti tablečių ar ampulių skaičiumi, kiekiu, ir sakyti tai pigu ar brangu. Pvz. galime už vieną dolerį nupirkti ir nusiųsti į Lietuvą šimtą ampulių po 10 kubinių centimetrų Glutamino rūgšties, 1,000 tabl. Natr. chloro; tuo tarpu Sigmanciu 1 ampulė kainuoja 6 doleriai, Teroterino ampulė net 8,50, o tokio Solcomycino tik viena tabletė kainuoja beveik dolerį, gi Sulfolid už dolerį galima gauti visą kilogramą.

Tai nėra nei brangiausi nei pigiausi katalogo vaistai, jų kainos svyruoja dėl gamybos proceso, ar stiprumo, ar rūšies. Pvz. Cortizonas 25 miligramų stiprumo kainuoja 20 tabl. - 4 doleriai.

leriai, o 5 miligramų stiprumo tik 1.25. Beveik tas pats ir su kitais vaistais. Va, užsakant vaistus ir yra labai svarbu žinoti jų stiprumą, ampulių didumą. Ne tik galima sutaupyti, bet ligoniui padėti. Visa tai geriausiai žino tik ligonio daktaras, ne Balfas reikalų vedėjas.

Vaistų kainos taip pat įvairuoja ir pagal tai, iš ko juos perki, kieno jie gaminti. Tokį aspiriną galima gauti už 13 centų 100 tabl., galima mokėti ir visą dolerį, jei jis geros firmos. Ypač tai taikoma vitaminams, kurių yra įvairiausių rūšių su visokiais "patobulinimais" - suprantama, tada ir jų kaina įvairuoja, bet ligoniui ne visad tie pagerinimai būtini.

Vaistai Vokietijoje visu trečdaliu pigesni, o perkant iš fabriko didesniais kiekiais per pus pigiau. Tačiau vitaminai ir pen-

cilinas, ar jo gaminiai, pigesni JAV. Todėl Balfas perka didesnius kiekius JAV ir persiunčia perpakavimui į Vokietiją. Tuo sutaupo siuntėjams tūkstančius dolerių. Pvz. streptomycinas perkamas Amerikoje po 12 ct gramas, o Vokietijoje jo kaina jau \$1.20.

KATALOGAI

Daugelis norėtų gauti vaistų katalogus, kad pats kainas patikrintų, vaistus pasirinktų. Deja, vaistų yra tūkstančiai pavadinimų, katalogų knygos didžiulės ir gana brangios. Balfas Centre turime apie 50,000 vaistų pavadinimų. Kas juos nurašys? Katalogus galima būtų gauti, jei kas nepagalėtų tam tikslui 50 dolerių. Tad negalint katalogų prisiųsti, yra tikslinga, esant reikalui, užklausti Balfą, kiek vaistai kainuoja ir pridėti voką su ženkleliu atsakymui arba pra-

šyti išsiųsti vaistus ir apriboti pinigų sumą, pvz. už 10-15 dolerių, ar panašiai. Galima pasiteirauti ir vietos vaistinėje, kainų pasakys. Tada spėti, kad per Balfą vis bus trečdaliu pigiau.

Vaistai per Balfą užsakomi skolon, nes tiksliai sąskaita galima duoti tik siuntinį išsiuntus. Gavus sąskaitą reiktų dolerį kitą pridėti vaistams dėl tų ligonių, už kuriuos moka Balfas iš bendrų šalpos lėšų. Otokių siuntinių vien 1959 metais pasiųsta per 600 ir jie kainavo Balfui virš šešių tūkstančių dolerių. Nors privatus siuntėjas ir taip jau remia, bet amžina taisyklė ir čia ta pati: kas veža, tą ir plaka. Ką tu gausi bendrai šalpai iš to lietuvio, kuris savų nešelpia.

KOKIŲ VAISTŲ DAUGIAUSIA PRAŠOMA IŠ TEN

Paprastai visi visko prašo, tačiau vaistų neprašo, jei jų nereikia. Juk ne saldainiai, kuriuos gali ir pats valgyti ir kitam duoti. Kalbėsiu apie 3,000 jau išsiųstų siuntinių, perėjusių per mano rankas. Iki šiol buvo labai daug prašoma streptomycino. Jo Lietuvon pasiųsta dešimtimis tūkstančių ampulių. Suprantama, kartu buvo siunčiami ir pagalbini vaistai tuberkulozei gydyti, kaip Rimifonas, PAS, Vit. B 12 ar pan. Dabar jau prašoma moderniškesnių, sunkesnei TB formai gydyti, kurių vienas yra Seromycin. Jis gana brangus, 1 tabletė kainuoja 25 centus (Balfui). Siunčiama pradžiai bent 50 tablečių. Kiti prašo iš karto siųsti kelis šimtus, todėl susidaro didelės (ir dažnai bereikalingos) išlaidos. Vokiškas Seromycino pakaitalas yra D-Cycloserin "Roché", truputį brangesnis už Seromyciną.

Lietuvoj ar SSSR vaistai, jei tik jų yra, teikiami ar nemokamai mažai primokant, jei ligonis yra ligoninėje ar sanatorijoje. Tad prašantieji iš ten, net daktarai, nenuvokia, kad čia vaistai brangūs ir dažnai prirašo jų labai didelius kiekius. Iš kitos pusės ir amerikiečiai nori "pasirodyti" ir vaistų kiekius dvigubina be reikalo. Iš prisiųstam užsakymų tai labai aiškiai matyti. Jei vaistai siunčiami keliems asmenims, vėl reiktų būti atsargiems, kad neprasidėtų "kūmučių gydymas".

Šiuo metu daugiausia vaistų siunčiama nuo reumatizmo, sąnarių uždegimo, nervų ir širdies ligoms gydyti, vitaminai. Visos tos ligos sunkiai ar visai nepagydomos, tad išlaidos didelės ir beviltiškos.

Ligų gausumas, ypač vitaminų trūkumas, rodo blogas gyvenimo sąlygas, vargą ir baimę (nervai, kraujo spaudimas, širdis). Tų ligų būtų daug mažiau, jei virš Lietuvos žviestų ne Stalino, bet Laisvės saulė.

Kun. L. Jankus

WATERBURY

SOKIŲ
VAKARAS-BALIUS

Litu anistinės mokyklos mokinių tėvų komitetas, mokyklai lėšoms telkti, paskutinį šeštadienį prieš užgavėnės, vasario 27 dieną, šv. Juozapo parapijos didžiojoje salėje — John St., Waterbury, rengia smagų šokių vakarą-balių.

Vakaras turėtų būti linksmas ir įdomus dar ir tuo, kad visi pasilinksminimo dalyviai bus filmuojami, o lietuvių orkestras iš New Yorko, vadovaujamas Romo Butrimo, ir sustingusį išjudins sul'tis.

Veiks užgavėnių valgių ir gėrimų bufetas, turtingas rūkytomis ir šviežiomis bei bulvinėmis dešromis, kugeliu bei tradiciniais užgavėnių blynais. Ištrokusieji galės gaivintis įvairiais gėrimais. Didžiulis radijo aparatas, kuriuo galima toli girdėti, o taip pat daug kitų vertingų dalykų bus galima laimėti.

Waterburio ir plačiųjų apylinkių lietuviškoji visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti ir paremti Waterburio lietuviškąją šeštadienio mokyklą.

LIETUVISKI SŪRIAI, JUODA DUONA, AUKŠČIAUSIOS RŪŠIES RŪKYTI KUMPIAI, DEŠROS IR SKILANDŽIAI PIGIOMIS KAINOMIS GAUNAMI KRAUTUVĖJE

MARTHA & PETER LISAUSKAS

6409 56 ROAD, MASPETH 78, N. Y.

Telephone: TWaining 4-8087

Prekes siunčiame ir per paštą.

ISKIRPKITE IR ATSIŪSKITE ŠĮ KUPONĄ

Prašau atsiųsti Nurodykit prekę

Nurodykit adresą: Name

No. Street City State

TREČIOKAS AGENCY

SENIAUSIA LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA

Kelionių bilietų parūpinimas ir pinigų persiuntimas į visus kraštus
TAIP PAT IR VISOKIOS RŪŠIES AUDRAUDA
Kur tik besirušumėt keliauti, tuoj susirikiat su mūsų įstaiga

ALBINAS IR KAZYS TREČIOKAI

311 Walnut Street, Newark 5, N. Jersey

Telefonas: MArket 2-4867

Kokia puiki kombinacija

DŽIAUGSMAS... DRAUGAI... UGNIM VIRTAS STROH'S

Kada jūs esat nuo namų milijomis toulė ir džiaugiatės mėgiamu sportu ir nėra patogių kėdžių, jūs taip pat galite atsigaivinti Stroh's alumi. Jis šviesesnis ir skanesnis... kokį tik duoda ugnim virtas alus. Išbandyk ugnim virtą alų dar šiandien!

Jums patiks

Stroh's

yra šviesesnis!

Dabar už vietines kainas

Amerikoje
tik ugnim
virtas alus!

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Mich.

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai visiems
mūsų draugams ir rėmėjams

**LOUISVILLE TITLE
INSURANCE CO.**

The Louisville Title Bldg., 118 St. Clair Ave.,
N. E. Phone: MA 1-2075

Listen to Rudolph Ringwall and his "Memorable
Music" WJW Radio, Monday thru Friday,
7:05-7:30 P. M.

EUROPIETIŠKŲ KEPSNIŲ KEPYKLA

LA SALLE BAKERY

neseniai nupirkta naujų ateivių, kepa ruginę duoną, europietiškus kepsnius ir tortus. Savininkai turi ilgametę praktiką.

Užsakymai priimami ir lietuvių kalba šaukiant GRAŽINĄ.

863 EAST 185 STREET
Telefonas KE 1-2388

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg. — Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAin 1-1773

REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestuose, kreipkitės į mane, gausite pigią kainą. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudose-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgicio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausių mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti.

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai.
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairius dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre

Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

20 metų tos srities
praktika

Vokiečių radijų
taisymas

TELEFUNKEN

Authorized Factory Service

TELEFUNKEN HI-FI STEREO SETS

SCHWAB RADIO & T. V.

Sales and Service

11615 DETROIT AVENUE
CLEVELAND 2, OHIO

Sandėlyje didelis pasirinkimas įvairiausių modelių

LAKEWOOD 1-4669

CLEVELANDO ŽINIOS

• Sausio 30 d. mirė Pranas Pesys, Lietuvoje gyven-damas vargonininkavęs Mar-rijampolėje. Clevelande gy- vendamas dirbo fabrike ir pavaduodavo vargonininkus tai vienoje, tai kitoje baž- nyčioje.

• Sunkiai susirgo Ignas Musteikis ir paguldytas į li- goninę.

• 35 metų vedybinę su- kakti atšventė prekybinin- kai ir lietuvių visuomeninės bei kultūrinės veiklos rėmė- jai Monika ir Izidorius Sa- mai, gyv. 3547 Avalon Ave., Shaker Heights, Ohio. Ta proga, šeštadienį, Samų dvi dukros ir du sūnūs su žentais ir marčiomis, stūren- gė savo tėvams netikėtą po- būvį, dalyvaujant artimes- niems šeimos draugams. Il- giausių metų!

• Šv. Kazimiero minėji- mas, rengiamas ateitininkų, įvyks kovo 6 d., lietuvių sa- lėje. Kalbės istorikas A. Sa- poka, iš Toronto.

Vienos šeimos namas
Visai mažas įmokėjimas
Gera East Clevelando vie- ta — netoli ūkininkų tur- gaus ir Euclid Ave.
7 kambariai, gaso pečius, garažas, gražus sklypas, tik \$12,900.

3-jų šeimų namas
St. Clair ir E. 140 gatvių rajone. 5x5x3 kambariai, gaso šildymas, garažas. Pri- einama kaina.

Turime ir daugiau namų ir kitose vietose. Kreiptis

p. Širvaitis,
WM. T. BYRNE
Real Estate

Telefonai:
Įstaigoje — MU 1-6100,
namuose — KE 1-4080
1535 Hayden Ave.

(16)

• Jonas Kazlauskas, Dir- vos bendradarbis ekonomi- niais klausimais, kaip ir kiekvienais metais pildo in- come tax pareiškimus. Pil- dytojai dėl laiko susitaria telefonu RE 1-7222.

• Į Ramovės kreipimąsi paremti karo invalidus at- siliepė M. Šnarienė, iš Chi- cagos, atsiųsdama \$5.00.

• Ketvirtadienį, vasario 4 d. Cleveland Arenoje im- sis Don Eagle and Billy Lyons prieš Fritz ir Waldo von Erich. Bus ir kitos po- ros. Pradžia 8:30 val.

• Lietuvis elektrikas at- lieka elektros įvedimus ir įvairius taisymo darbus. Šaukti telefonu MU 1-5295.

"ŽINOJIMAS YRA JĖGA"

WORLD BOOK ENCYCLOPEDIA

Leidžiamas Field Enterprises Educational Corp.
Chicagoj, Ill.

Geriausias vadovas jūsų studijoms. Daug prisidės prie jūsų bendrų žinių praturtinimo.

Šis veikalas yra reto tikslumo su autoretetingu teks- tu, todėl ir yra rekomenduotinas kiekvienai šeimai įsigyti. Populiarumas yra neabejotinas, nes pirmąją enciklo- pedijų rinkoje.

Ši modernišką veikalą galima įsigyti gana lengvom sąlygom.

Kreiptis pas V. Apanių. Tel. PO 1-5614
12518 Lake Shore Blvd.
Cleveland 8, Ohio.

(18)

EAST CLEVELAND-EUCLID & SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY
UNTIL NOON

4%

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

CORNER 68TH-SUPERIOR AVENUE

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

Mes duodame ir keiliame Eagle Stamps

Neapmokamas masinių pastatymas prie abiejų krautuvių

the **MAY** company

Prasideda
ketvirtadienį
9:30

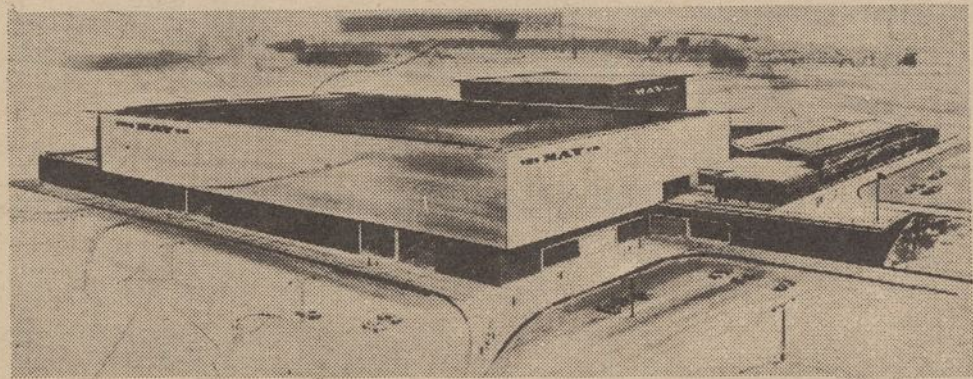
Apsipirkite mieste iki
9:00 P. M.

On the Heights iki
9:30 P. M.

2
krautuvių
įvykis!
May's

MILJONO DOLERIŲ

Išparda-
vimas!

- Sutaupykite 20% iki 50% šeimos drabužiams
- Sutaupykite 20% iki 50% namų reikmenims
- Sutaupykite 20% iki 50% vidaus įrengimams
- Sutaupykite 20% iki 50% stilingiems priedams
- Sutaupykite 20% iki 50% smulkiems namų reikmenims

Sutaupykite 20% iki 50% nuo viso milijono išpardavimo prekių...

Viršuj ir visi rūšio skyriai — ir Eagle Stamps yra dadėtos sutaupos

May's turi kredito planą, tinkantį kiekvienam biudžetui

1. Deferred Payments

2. Will Call

3. Regular Charge Account

Sutaupykite

20%

iki

50%

KAS IR KUR?

DIRVAI AUKOJO

• Minint B. K. Balučio sukaktį Londone, Anglijoje, apie sukaktuvinį paskaitą skaitė agr. J. Lūza, Džukijos liaudies dainas padainavo Černius, o kitą meninę programą atliko Londono lietuvių choras. Minėjimą pravedė Didž. Britanijos Lietuvių Draugijos pirmininkas P. Nenortas. Lietuvos diplomatinės tarnybos vardu kalbėjo P. Balickas, artimiausias B. K. Balučio bendradarbis.

• Ant. Garmus, Dirvos bičiulis iš Clevelando, Lietuvoje buvęs notaras, įstojo į Vilties Draugiją su įnašu \$25.00.

• J. ir M. Bačiūnai, grįžę iš kelionės po Pietų Amerikos valstybes, vasario 6 d. padarys pranešimą New York'e, o vasario 7 d. Bostone.

• Vincas Rastenis vasario 14 d., minint Nepriklausomybės šventę Montrealyje, Kanadoje, pakviestas pagrindiniu kalbėtoju.

• Algio Budrio, Lietuvos generalinio konsulo J. Budrio sūnaus veiklą "Who?" nupirko viena Hollywoodo filmų bendrovė filmos sukimui.

• "Žiburių" Spaudos Bendrovės, kuri Toronte leidžia "Tėviškes žiburius", dalininkų metinis susirinkimas įvyks vasario 6 d.

• Albina Uknevičiūtė, lietuvaite iš Australijos, šiuo metu dainavimo mokosi Romoje.

Prenumeratą pratęsiant Dirvą aukomis parėmė:

Bankauskas V., Chic.	3.00
Balnionis J., Detroit	2.00
Visnius V., Brooklyn	1.00
Žvynys J., Chicago	2.00
Rekašius J., Detroit	5.00
Jurevičius J., Cleveland	1.00
Beleckas A., Amsterdam	1.00
Kasiuba Pr., Reading	2.00
Satkus J., St. Catharines	2.00
Steponavičius J., Dorchester	1.00
Basiulis B., Worcester	2.00
Mazys E., Cleveland	2.00
Sniečkus V., Cleveland	1.00
Dilis W., E. Orange	5.00
Kubilius P., Cleveland	2.00
Matusevičius A., Clev.	2.00

Visiems aukotojams širdingai dėkojame.

• Windsoro lietuviai, Kanadoje, supirko kelių akrų miškingą žemės sklypą, kuriame bus rengiamos iškylavės, gegužinės. Sklypas pavadinamas Lituanicos vardu.

• D. Parokaitė ir E. Žilionytė, lietuvaite iš JAV, studijas tęsia Politinių Mokslų Institute Paryžiuje ir aktyviai įsijungusios į lietuvišką gyvenimą talkina tautinių šokių grupei.

• Rojus Mizara, Maskvos tarnas, Lietuvoje išbuvo lygiai pusę metų. Ir kaip pridera, per Maskvą vėl sugrįžo atgal į JAV.

Lietuvių Tautinės Sąjungos Toronto skyriaus valdyba. Iš kairės sėdi: P. Bastys - pirmininkas ir Dirvos red. kolegijos narys, E. Jurkevičienė - parengimų vadovė, A. Statulevičius - atstovas prie LNT. Stovi: M. Abromaitis - sekretorius ir V. Matulevičius - išdininkas. Nuotraukoje trūksta vice-pirmininko J. Jankaičio.

TORONTO LIETUVIŲ ŽINIOS

LTS Toronto skyriaus valdybos posėdis įvyko sausio 24 d. Buvo peržiūrėta ir priimta suruoštojo Naujųjų metų sutikimo apyskaita. Taipgi aptarta eilė reikalų ryšium su tolimesne skyriaus veikla.

LNT Moterų Būrelio veikli narė ponė Adomavičienė apsigro ir gydosi daktarų li-

goninėje. Būrelio narės siūnia jai geriausius linkėjimus skubiai pasveikti.

Lietuvių Namų dalininkų metinis susirinkimas šaukiamas vasario 21 d., 3 val. po pietų savose patalpose, 235 Ossington Ave.

Darbotvarkėje yra numatyta šie svarbesnieji klausimai: valdybos ir revizijos

komisijos pranešimai; Diskusijos dėl pranešimų ir apyskaitos tvirtinimas; 1959 m. pelno padalinimas; 1960 m. samatos priėmimas; Naujų didesnių lietuvių namų įsigijimo reikalas; Valdybos ir revizijos komisijos rinkimai.

LN Valdybos sausio 27 d. posėdyje buvo peržiūrėtos ir patvirtintos apyskaitos.

Sėrų reikalams valdybos narys E. Jurkevičienė, kaip paaikškėjo, baigė tvarkyti namu dalininkų, kurių yra virš 500, sėrų sąskaitas. Buvo surašyta nuo pat namų įsigijimo už kiekvienus metus į narių sąskaitas mokami dividendai. Tai nepaprastai didelis darbas, pareikalavęs pašvęsti daug brangių poilsio valandų. Ir už šį kruopščiai atliktą darbą E. Jurkevičienė atlyginimo neėmė. Tai pavzgdins, kaip reikia suprasti ir įvertinti visuomenines pareigas.

B.

Los Angeles lietuviai

Galvojama apie Spaudos Klubą

Sausio 24 d. įvyko Los Angeles lietuvių laikraštinių pasikalbėjimas mūsų spaudos reikalais. Ne visi iniciatorių pakviestieji atvyko. Dalyvavo laikraštinių V. Bakūnas, J. Januša, A. Gustaitis, B. Raila ir fotoreporteris L. Briedis.

Pasikalbėjime buvo plačiai išdiskutuota lietuvių laikraštinių darbo galimybių savo kolonijoje. Rasta, kad Lietuvių žurnalistų Sąjungos centrinei vadovybei nieku nebesireiškiant, buvusi Los Angeles Lietuvių žurnalistų Sąjungos vietinis skyrius nebeatgavintinas (Sąjungos statutas skyrių įsakiama nei nenumato). Kadangi šiuo metu Los Angeles lietuvių kolonija turi apie porą dešėčių aktyvių ir pastoviai įvairiose spaudose besireiškiančių laikraštinių, buvo prieita išvados, kad jų vienoks ar kitoks organizacinis bendravimas būtų naudingas, įdomus ir reikalingas. Apsistota ties mintimi, kad reikėtų įsteigti ne Sąjungos skyrių, bet visai savarakišką spaudos bendradarbių klubą.

Tam tikslui nutarta netolimoje ateityje susaukti platesnį steigiamąjį susirinkimą.

J. V. Valicko kelionė

Šiomis dienomis į Los Angeles atvyko iš Irvington, N. J., Juozas V. Valickas su žmona praleisti atostogų. Apsistoję pas P. K. Skirmantus. Jiems Los Angeles labai patiko, ir tikisi kada nors vėliau čia pastoviai apsigyventi.

J. V. Valickas yra nepaprastai daug padėjęs tremtiniais afldavimų ir garantijų parūpinimu, o taip pat ir vaishingais apnakvydinimais kiekvieno iš jo atkviestųjų, kai tik jie pavieniui ar su šeimomis atvykdavo Amerikon. Jo pastangomis atkviestieji šiandien yra išsisklaidę po visą Ameriką. Tos rūšies draugų jis turi ir Los Angeles, ku-

riuos ta proga dabar jau antrą kartą aplankė ir pasidžiaugė, kad visi nebuvo "pėsti", o mokėjo gerai įsikurti.

Iš Los Angeles J. Valickas ilgesniam laikui išvyko į Meksiką. Tikimės, kad išs. kaip buvęs Dirvos bendradarbis, vėliau prisius įspūdžių ir nuotraukų iš savo kelionės.

(br.)

LINDEN

BALFO 132 SKYRIUS

1947 m. šį skyrių suorganizavo ir įkūrė žinomas visuomenės veikėjas Jonas Liudvinaitis, kuris yra dabar šio skyriaus garbės pirmininkas.

Nors mažoje Linden, N. J. lietuvių kolonijoje per šiuos 13 m. lietuvių tautos vargo ir kančios metų, BALFO 132 skyrius prie bendro BALFO šalpos darbo yra prisidėjęs su keleta tūkstančių dolerių ir su keleta tonų drabužių bei avalynės.

Per pereinamųjų metų lapkričio-gruodžio ir šių metų sausio-vasario mėn. vykdama vaju numatoma surinkti apie \$300 ir keletą šimtų svarų avalynės ir drabužių.

Skyriuje yra apie 60 narių.

Dabartiniu metu skyriaus valdybą sudaro: Mikas Klimas — pirmininkas, Stepas Samatas — vicepirmininkas, Juozas Prapuolenis — sekretorius, Matas Varneckas — kasininkas ir Bronius Baublys — valdybos narys.

M. Klimas

Va, skaitau DIRVĄ ir žinau ką lietuviai veikia Australijoje, Argentinoje, Kanadoje ir kitur. O mano kaimynė dar neskaityto ir to nežino. Patarsiu ir jai užsisakyti DIRVĄ.

BOSTON

Amerikos Lietuvių Taryba vasario 14 d. So. Bostono High School auditorijoje ruošia Nepriklausomybės atgavimo minėjimą. Placią meninę programą išpildys Bostono Lietuvių Tautinių Šokių Grupė, vad. Onos Ivaškišienės, Bostono Liet. Mišrus Choras, vad. komp. Juliaus Gaidelio ir Lituanistinės mokyklos jaunieji auklėtiniai, vad. Onos Ivaškišienės. Pradžią 2 val.

*

Šiais metais Bostono studentų FINIS SEMESTRI šeiminkais bus stud. ateitininkų būrelis. Vakarų įvyks vasario 6 d., 8 val. Latvių "Baltanam" salėje, 64 Sigourney St., Jamaica Plain, Mass. (kampas Peter Parley Rd., priešais White Stadium). \$2.00 auka už įdomią programą, vaišes ir šokus.

*

Bostono Universiteto Aeronautikos studentai — Vyngintas Grinius ir Jonas Venckus, išvyko į New Yorką dalyvauti "Institute of the Aeronautical Sciences" 28-tam metiniam suvažiavime, Astor Hotel. Trijų dienų laike keturiose salėse bus 22 paskaitos.

Rom. Bričkus

Seniausios lietuviškos radijo programos, vedamos Stepono ir Valentinos Minų, 26 metų sukaktis ir talentų vakaras, įvyks vasario 7 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių Klubu salėje. Pradžią 4:30 val. Įėjimas suaugusiems \$1.00, o jaunuoliams 50 centų.

mą perskaitė Br. Nainys.

Chicago apygardą atstovavo Jasaitis, kuris savo žodyje kvietė visus vieningai jungtis į Lietuvių Bendruomenę ir dirbti kultūrinį darbą.

Susirinkimas buvo gausus, dalyvavo 53 nariai, išsiaiškinta įvairiais reikalais, susijusiais su ateities veikla. Be visų kitų apsvartytų reikalų buvo valdybos ir revizijos komisijos rinkimai.

East Chicagos apylinkės Bendruomenės valdybą 1960 metams sudaro: Zigmas Moliejus — pirmininkas, Antanas Vilutis — vicepirmininkas, Jonas Rimkūnas — kultūros reikšlams, Algis Markevičius — sekretorius, Rom. Nemickas — kasininkas. Kandidatai Tadas Mečkauskas ir Valciškienė.

Revizijos komisija: Stepas Karvelis, Bronius Ginčauskas ir Tadas Balčiūnas.

Pakenė

JŪSŲ DRAUGAMS

DIRVOS
BŪTINAI
REIKIA

DIRVA jau eina triskart per savaitę, ir ji vis turtėja žiniomis bei vaizdais iš viso pasaulio lietuvių gyvenimo.

Kas Dirvos neturi — daug nustoja!

Kodėl jūs savo draugams tik linkit viso geriausio?

Jūs verčiau jiems tai p a d a r y k i t : pasirūpinkit, kad jie gautų D I R V Ą !

Tada Jūsų linkėjimai jiems pildysis pusantro šimto kartų per metus!

Užpildykite ir atsiųskite mums šią atkarpą:

PRADEKITE SIŪSTI DIRVĄ

Kam

Kur

Susipažinti šešius numerius ☐

Kaip mano dovana, už kurią apmoku naujiems skaitytojams taikomu papigintu tarifu:

už 3 mėnesius — \$2.00 ☐

už 6 mėnesius — \$4.00 ☐

už pirmus metus — \$8.00 ☐

(Pažymėkite atitinkame langelyje savo užsakymą ir pridėkite atitinkamą mokestį, jei užsakote kaip dovana).

Užsakytojas:

(Vardas, pavardė)

(Adresas)

Dirvos skaitytojai kviečiami atidaryti taupymo sąskaitas lietuvių vedamoj Taupymo Bendrovėj, kuri:

• moka 4% metinius dividendus (dividendai išmokami birželio 30 d. ir gruodžio 31 d.)

• apmoka visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL Federal SAVINGS

and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government

2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS

Phone: Virginia 7-7747

John J. Kazanavskas, Pres.